

Z A K O N

O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O JEDINSTVENOM BIRAČKOM SPISKU

Član 1.

U Zakonu o jedinstvenom biračkom spisku („Službeni glasnik RS“, br. 104/09, 99/11 i 44/24), u članu 4. posle stava 1. dodaje se stav 2. koji glasi:

„Nakon donošenja odluke o raspisivanju izbora, birača koji je već upisan u birački spisak, a koji prijavi prebivalište u drugoj jedinici lokalne samouprave, odnosno u drugoj gradskoj opštini, opštinska, odnosno gradska uprava nadležna prema mestu novog prebivališta upisuje u deo biračkog spiska prema mestu novog prebivališta ako će najkasnije na dan izbora isteći šest meseci od dana prijave prebivališta u toj jedinici lokalne samouprave, odnosno gradskoj opštini.“.

Član 2.

U Glavi II. POSTUPAK VOĐENJA BIRAČKOG SPISKA naziv Odeljka 4. i član 14. menjaju se i glase:

„4. Izlaganje biračkog spiska na uvid građanima

Član 14.

Ministarstvo nadležno za poslove uprave u cilju izlaganja biračkog spiska na uvid građanima, na svojoj veb-prezentaciji omogućava uvid u podatke o biračima (ime, ime jednog od roditelja i prezime) razvrstanim po biračkim mestima za područje jedinice lokalne samouprave.

Osim podataka iz stava 1. ovog člana, ministarstvo nadležno za poslove uprave na svojoj veb-prezentaciji omogućava uvid i u podatke o broju birača po domaćinstvu, odnosno adresi i broju stana.

Nakon zaključenja biračkog spiska, ministarstvo nadležno za poslove uprave, osim podataka iz stava 1. ovog člana, na svojoj veb-prezentaciji objavljuje i podatak da li će birač na predstojećim izborima glasati prema mestu prebivališta ili prema mestu boravišta u zemlji, odnosno prema mestu boravišta u inostranstvu.

Pristup podacima iz st. 1-3. ovog člana omogućava se prethodnim unošenjem podataka o jedinstvenom matičnom broju građana i registarskom broju lične karte lica koje pristupa podacima na veb-prezentaciji ministarstva nadležnog za poslove uprave.

Dan posle raspisivanja izbora, opštinska, odnosno gradska uprava koja ažurira birački spisak za područje jedinice lokalne samouprave izlaže deo biračkog spiska za područje jedinice lokalne samouprave na uvid građanima i to oglašava preko sredstava javnog informisanja i, po potrebi, na drugi način i obaveštava građane da od opštinske, odnosno gradske uprave mogu do zaključenja biračkog spiska zahtevati donošenje rešenja na kojima se zasnivaju promene u biračkom spisku.

Ministarstvo nadležno za poslove uprave, do zaključenja biračkog spiska, na svakih sedam dana objavljuje na svojoj veb-prezentaciji broj birača razvrstanih po jedinicama lokalne samouprave kao i podatke o broju promena u delu biračkog spiska pojedinačno za svaku jedinicu lokalne samouprave, kao i pravni osnov tih promena za prethodnih sedam dana.

Način izlaganja dela biračkog spiska koji se vodi za područje jedinice lokalne samouprave bliže uređuje ministar nadležan za poslove uprave.“.

Član 3.

Član 21. menja se i glasi:

„Član 21.

Pravo na uvid u birački spisak imaju članovi i zamenici članova Republičke izborne komisije, koji imaju pravo uvida u sve podatke o biračima u biračkom spisku, osim jedinstvenog matičnog broja građana, putem posebnog modula na veb-prezentaciji ministarstva nadležnog za poslove uprave, kojem se pristupa uz prijavu dvofaktorskom autentikacijom.

Član odnosno zamenik člana Republičke izborne komisije ima pravo da, preko sekretara Republičke izborne komisije, uputi primedbu u pogledu tačnosti i ažurnosti biračkog spiska ministarstvu nadležnom za poslove uprave, koje je dužno da Republičkoj izbornoj komisiji dostavi izjašnjenje u roku od 15 dana od dana prijema primedbe.

Izuzetno od stava 2. ovog člana, u toku izbora, rok za izjašnjenje ministarstva nadležnog za poslove uprave po primedbi člana odnosno zamenika člana Republičke izborne komisije iz stava 2. ovog člana je pet dana od dana prijema primedbe.

Nakon raspisivanja izbora, pravo na uvid u sve podatke o biračima u biračkom spisku, osim jedinstvenog matičnog broja građana, ima i udruženje koje je, u skladu sa zakonom kojim se uređuje izbor narodnih poslanika, od strane Republičke izborne komisije dobilo ovlašćenje za posmatranje izbora (domaći posmatrač), preko lica koje za to ovlasti, putem posebnog modula na veb-prezentaciji ministarstva nadležnog za poslove uprave, kojem se pristupa uz prijavu dvofaktorskom autentikacijom.

Od pravnosnažnosti proglašene izborne liste, pravo iz stava 4. ovog člana ima i podnosilac te proglašene izborne liste, na način na koji to pravo ostvaruju domaći posmatrači.

Podnosilac proglašene izborne liste ima pravo i da nadležnom organu podnese zahtev za promenu u biračkom spisku, uz koji se moraju priložiti ovlašćenje birača na kojeg se zahtev odnosi i odgovarajući dokazi.

Pravo iz st. 1, 4. i 5. ovog člana može se ostvariti tek nakon potpisivanja pismene izjave o poverljivosti podataka kojom se potvrđuje da je lice koje pristupa podacima upoznato sa obavezom da prilikom pristupa podacima iz biračkog spiska mora postupati u skladu sa zakonom i isključivo u svrhu ovlašćenja koje mu je ovim zakonom povereno.

Obrazac izjave iz stava 7. ovog člana propisuje ministar nadležan za poslove uprave i sastavni je deo propisa predviđenog za izvršavanje ovog zakona.“.

Član 4.

Posle Glave V. dodaje se Glava Va i čl. 22a-22p, koji glase:

„Va REVIZIJA BIRAČKOG SPISKA

Pojam i nadležnost

Član 22a

Revizija biračkog spiska je postupak analize i ocene kvaliteta, tačnosti, pouzdanosti i efikasnosti vođenja i ažuriranja biračkog spiska.

Reviziju biračkog spiska obavlja Komisija za reviziju, verifikaciju i kontrolu tačnosti i ažuriranja biračkog spiska (u daljem tekstu: Komisija).

U vršenju ovlašćenja u skladu sa ovim zakonom, Komisija donosi odluke, podnosi zahteve, izdaje naloge, daje mišljenja i donosi izveštaje.

Sastav Komisije

Član 22b

Komisija je samostalno i nezavisno telo koje čine deset članova i njihovi zamenici koje imenuje Narodna skupština.

Osam članova Komisije i njihovi zamenici imenuju se na predlog poslaničkih grupa u Narodnoj skupštini, dok se dva člana Komisije i njihovi zamenici imenuju na predlog udruženja koja su od strane Republičke izborne komisije, u skladu sa zakonom kojim se uređuje izbor narodnih poslanika, dobila ovlašćenja za posmatranje najmanje tri izborna postupka i objavila najmanje tri izveštaja o nalazima posmatranja tih izbornih postupaka.

Član Komisije odnosno zamenik člana Komisije ima svojstvo službenog lica u vršenju ovlašćenja iz nadležnosti Komisije.

Nadležnost za predlaganje članova i zamenika članova Komisije

Član 22v

Pet najvećih poslaničkih grupa u Narodnoj skupštini koje su deo parlamentarne većine predlažu pet članova i pet zamenika članova Komisije i to tako što svaka predlaže po jednog člana i jednog zamenika člana Komisije.

Poslaničkom grupom koja je deo parlamentarne većine smatra se poslanička grupa čiji su narodni poslanici glasali za izbor Vlade.

Ako prilikom predlaganja članova Komisije u Narodnoj skupštini postoji samo jedna poslanička grupa koja čini parlamentarnu većinu, toj poslaničkoj grupi pripada pravo da predloži svih pet članova i zamenika članova Komisije.

Ako prilikom predlaganja članova Komisije u Narodnoj skupštini postoji više od jedne a manje od pet poslaničkih grupa koje čine parlamentarnu većinu, svaka od ovih poslaničkih grupa ima pravo da predloži po jednog člana i zamenika člana Komisije, s tim da najvećoj poslaničkoj grupi parlamentarne većine pripada pravo da predloži preostale članove i zamenike članova Komisije.

Tri najveće opozicione poslaničke grupe u Narodnoj skupštini (poslaničke grupe koje nisu deo parlamentarne većine) predlažu svaka po jednog člana i jednog zamenika člana Komisije.

Ako prilikom predlaganja članova Komisije u Narodnoj skupštini postoje samo dve opozicione poslaničke grupe, većoj opozicionoj poslaničkoj grupi pripada pravo da predloži dva člana i dva zamenika člana Komisije, dok manjoj poslaničkoj grupi pripada pravo da predloži jednog člana i jednog zamenika člana komisije.

Ako prilikom predlaganja članova Komisije u Narodnoj skupštini postoji samo jedna opoziciona poslanička grupa, njoj pripada pravo da predloži sva tri člana i tri zamenika člana Komisije.

Zainteresovano udruženje koje ispunjava uslov iz člana 22b ovog zakona (u daljem tekstu: udruženje) dostavlja predlog jednog člana i jednog zamenika člana Komisije.

Ako prilikom predlaganja članova Komisije u Narodnoj skupštini ne postoje opozicione poslaničke grupe, u tom slučaju dodatna dva člana i dva zamenika člana

Komisije predlažu udruženja a jednog člana i jednog zamenika člana Komisije predlaže najveća poslanička grupa parlamentarne većine.

Uslovi za imenovanje u Komisiju

Član 22g

Za člana i zamenika člana Komisije može biti predloženo samo lice:

- 1) koje je državljanin Republike Srbije i ima prebivalište na teritoriji Republike Srbije;
- 2) koje ima visoko obrazovanje iz pravnih, matematičkih, demografskih, informacionih ili ekonomskih nauka ili društveno-statističkih i drugih srodnih naučnih oblasti i najmanje pet godina radnog iskustva u struci.

Za člana ili zamenika člana Komisije ne može da bude predloženo odnosno imenovano lice koje je narodni poslanik, član ili zamenik člana Republičke izborne komisije ili koje je zaposleno, izabrano, imenovano ili postavljeno u ministarstvu nadležnom za poslove uprave, ministarstvu nadležnom za unutrašnje poslove ili opštinskom odnosno gradskom organu uprave, kao i lice koje je pravnosnažno osuđeno za krivično delo na bezuslovnu kaznu zatvora od najmanje šest meseci.

Predlaganje kandidata za članove i zamenike članova Komisije

Član 22d

Postupak predlaganja kandidata za članove i zamenike članova Komisije sprovodi odbor Narodne skupštine nadležan za upravu (u daljem tekstu: Nadležni odbor).

Postupak predlaganja kandidata za članove i zamenike članova novog sastava Komisije pokreće se najkasnije šest meseci pre isteka mandata imenovanih članova i zamenika članova Komisije, tako što predsednik Nadležnog odbora upućuje dopis poslaničkim grupama dok se na veb-prezentaciji Narodne skupštine objavljuje javni poziv zainteresovanim udruženjima, radi dostavljanja predloga kandidata za članove i zamenike članova Komisije. Dodatno, predsednik nadležnog odbora upućuje dopis udruženjima koja su od Republičke izborne komisije dobila ovlašćenja za posmatranje poslednja tri izborna postupka i objavila najmanje tri izveštaja o nalazima posmatranja tih izbornih postupaka sa pozivom za dostavljanje predloga kandidata za članove i zamenike članova Komisije.

Predlozi kandidata za članove i zamenike članova Komisije podnose se Nadležnom odboru u roku od 15 dana od dana prijema dopisa predsednika Nadležnog odbora iz stava 2. ovog člana, odnosno od dana objavljivanja javnog poziva.

Predlog kandidata sadrži:

- 1) ime i prezime kandidata;
- 2) datum i mesto rođenja kandidata;
- 3) adresu stanovanja, broj telefona i adresu za prijem elektronske pošte kandidata;
- 4) podatke o obrazovanju kandidata;
- 5) podatke o radnom iskustvu kandidata;
- 6) ime i prezime i potpis ovlašćenog lica podnosioca predloga kandidata.

Uz predlog kandidata dostavlja se:

- 1) pismena saglasnost kandidata da prihvata kandidaturu za člana odnosno zamenika člana Komisije, koja sadrži njegovo ime, prezime i jedinstveni matični broj građana;
- 2) izjava kandidata da ne postoje smetnje za imenovanje u Komisiju iz člana 22g stav 2. ovog zakona;
- 3) isprava o očitanoj ličnoj karti sa mikrokontrolerom (čipom), odnosno fotokopija lične karte bez mikrokontrolera kandidata;
- 4) dokaz o stečenom visokom obrazovanju kandidata;
- 5) dokaz o radnom iskustvu kandidata u struci.

Ako se za kandidata predlaže lice koje je već bilo imenovano u Komisiju, uz predlog tog kandidata ne moraju da se dostave podaci i dokazi o stečenom visokom obrazovanju i radnom iskustvu kandidata u struci.

Udruženja uz predlog kandidata dostavljaju i dokaz o ispunjenosti uslova iz člana 22b stav 2. ovog zakona.

Razmatranje predloga kandidata za članove i zamenike članova Komisije

Član 22d

Nadležni odbor, u roku od 15 dana od isteka roka za predlaganje kandidata za članove i zamenike članova Komisije, razmatra podnete predloge i ispituje da li su predloge podneli ovlašćeni predlagači i da li kandidati za članove i zamenike članova Komisije ispunjavaju uslove za imenovanje u Komisiju i o tome donosi odluku, i to pojedinačno za svakog predlagača kao i za svakog člana i zamenika člana Komisije, a koju objavljuje na veb-prezentaciji Narodne skupštine uz naznačenje kog dana je odluka objavljena.

Protiv odluke iz stava 1. ovog člana predlagači i kandidati za člana i zamenika člana Komisije mogu izjaviti prigovor u roku od tri dana od dana objavljivanja odluke. O prigovoru odlučuje predsednik Narodne skupštine u roku od tri dana od dana izjavljivanja prigovora.

Predlagači i kandidati za člana i zamenika člana Komisije koji se imenuju iz reda poslaničkih grupa u Narodnoj skupštini mogu izjaviti prigovor samo protiv odluka kojim se odlučuje o predlagačima odnosno predlozima za člana i zamenika člana Komisije koji se imenuju na predlog poslaničkih grupa u Narodnoj skupštini dok predlagači i kandidati za člana i zamenika člana Komisije koji se imenuju iz reda udruženja mogu izjaviti prigovor samo protiv odluka kojim se odlučuje o o predlagačima odnosno predlozima za člana i zamenika člana Komisije koji se imenuju na predlog udruženja.

Ako Nadležni odbor utvrdi da neki od predloženih kandidata za člana, odnosno zamenika člana Komisije ne ispunjava uslove za imenovanje u Komisiju iz člana 22g ovog zakona, dostaviće predlagaču tog kandidata zahtev da podnese novi predlog kandidata u roku od 15 dana od dana prijema zahteva.

Ako neka opoziciona poslanička grupa koja je ovlašćeni predlagač ne dostavi predlog kandidata za člana i zamenika člana Komisije, Nadležni odbor će se pismenim putem obratiti sledećoj opozicionoj poslaničkoj grupi kojoj bi prema veličini pripalo pravo predlaganja lica u Komisiju, zahtevom da ta poslanička grupa dostavi predlog jednog kandidata za člana i jednog kandidata za zamenika člana Komisije u roku od 15 dana od dana prijema zahteva.

Ako blagovremeno bude primljen predlog samo jednog udruženja, Nadležni odbor će se pismenim putem obratiti tom udruženju sa pozivom da dostavi predlog

još jednog kandidata za člana i jednog kandidata za zamenika člana Komisije u roku od 15 dana od dana prijema zahteva.

Ako blagovremeno budu primljeni predlozi više od dva udruženja, konačan predlog po dva kandidata za članove i zamenike članova Komisije utvrđuje se na sastanku koji organizuje služba Nadležnog odbora.

Ako na sastanku udruženja iz stava 7. ovog člana ne bude postignut dogovor o po dva kandidata za članove i zamenike članova Komisije, pristupa se glasanju u kojem učestvuju predstavnici prisutnih udruženja. Svako udruženje ima pravo da glasa za dva kandidata za člana i za dva kandidata za zamenika člana Komisije. Dva kandidata za člana i dva kandidata za zamenika člana Komisije koji su dobili najveći broj glasova smatraju se konačnim predlogom za članove i zamenike članova Komisije. Ako se glasanjem ne može utvrditi predlog jednog ili oba člana odnosno zamenika člana Komisije usled jednakog broja glasova, pristupa se žrebu u kojem učestvuju kandidati koji su dobili jednak broj glasova. Žreb sprovodi služba Nadležnog odbora.

Lista kandidata za članove i zamenike članova Komisije

Član 22e

Nadležni odbor utvrđuje listu od deset kandidata za članove i deset kandidata za zamenike članova Komisije (u daljem tekstu: Lista kandidata), koju podnosi Narodnoj skupštini na razmatranje i usvajanje.

Narodna skupština je dužna da o Listi kandidata odluči na prvoj narednoj sednici, a najkasnije u roku od 45 dana od dana podnošenja Liste kandidata.

O Listi kandidata Narodna skupština odlučuje u celini.

Ako za usvajanje Liste kandidata ne glasa potrebna većina narodnih poslanika, postupak predlaganja kandidata za članove i zamenike članova Komisije ponavlja se u roku od 15 dana od dana završetka sednice Narodne skupštine na kojoj se glasalo o Listi kandidata.

Izjava o poverljivosti podataka

Član 22ž

Nakon imenovanja, članovi i zamenici članova Komisije potpisuju pismenu izjavu o poverljivosti podataka kojom potvrđuju da su upoznati sa obavezom da prilikom pristupa podacima o ličnosti u izvršavanju zadatka Komisije moraju postupati u skladu sa zakonom kojim je uređena zaštita podataka o ličnosti i isključivo u svrhu ovlašćenja koja su im ovim zakonom poverena.

Komisija utvrđuje izgled obrasca izjave o poverljivosti podataka.

Mandat članova i zamenika članova Komisije

Član 22z

Član i zamenik člana Komisije imenuju se na period od pet godina.

Isto lice može da bude imenovano u Komisiju najviše dva puta.

Mandat članova i zamenika članova Komisije počinje da teče danom donošenja odluke o njihovom imenovanju, a ne pre isteka pet godina od imenovanja prethodnog sastava Komisije.

Pre isteka mandata, članu i zameniku člana Komisije mandat prestaje po sili zakona, a Narodna skupština po službenoj dužnosti utvrđuje prestanak njegovog mandata:

- 1) u slučaju smrti;

- 2) ako izgubi izbornu pravo;
- 3) ako je pravnosnažnom sudskom odlukom osuđen na kaznu zatvora u trajanju od najmanje šest meseci;
- 4) ako izgubi radnu sposobnost.

Narodna skupština razrešava dužnosti člana, odnosno zamenika člana Komisije:

- 1) ako podnese ostavku;
- 2) ako se utvrdi da ne ispunjava uslove za članstvo u Komisiji propisane ovim zakonom;
- 3) bez opravdanog razloga propusti ili odbije da obavlja dužnost člana odnosno zamenika člana Komisije u periodu o najmanje mesec dana neprekidno ili u periodu od 12 meseci u kojem najmanje šest meseci ne obavlja svoju dužnost.

Član odnosno zamenik člana Komisije ostavku podnosi u pismenom obliku predsedniku Narodne skupštine, a potpis podnosioca mora biti overen u skladu sa zakonom kojim se uređuje overavanje potpisa.

Predsednik Narodne skupštine raspušta Komisiju ako Komisija:

- 1) ne donese Poslovnik, Plan rada odnosno akt kojim se uređuje postupak revizije biračkog spiska u roku od 30 dana od dana isteka rokova utvrđenih ovim zakonom za njihovo donošenje;
- 2) ne podnese izveštaj o reviziji biračkog spiska u roku od 30 dana od dana isteka roka za podnošenje izveštaja;
- 3) ne sprovede aktivnost utvrđenu Planom rada Komisije u roku od 60 dana od isteka poslednjeg dana koji je Planom rada bio predviđen za sprovođenje te aktivnosti.

Odluku o raspuštanju Komisije, predsednik Narodne skupštine donosi narednog dana od dana prijema obaveštenja o nastupanju slučaja iz stava 7. ovog člana.

Istovremeno sa raspuštanjem Komisije, predsednik Narodne skupštine upućuje ovlašćenim predlagачima i na veb-prezentaciji Narodne skupštine objavljuje poziv da u roku od sedam dana od dana objavljivanja poziva dostave Nadležnom odboru predloge kandidata za člana odnosno zamenika člana Komisije.

U slučaju raspuštanja Komisije, postupak imenovanja novih članova Komisije sprovodi se u skladu sa odredbama ovog zakona i mora se okončati u roku od 45 dana od dana raspuštanja Komisije.

Popunjavanje upražnjenog mesta u Komisiji

Član 22i

Novog člana, odnosno zamenika člana Komisije predlaže ovlašćeni predlagач koji je predložio člana, odnosno zamenika člana Komisije kome je mandat prestao po sili zakona, odnosno koji je razrešen dužnosti, u roku od 15 dana od dana kada je Narodna skupština donela odluku kojom je utvrđen prestanak mandata po sili zakona, odnosno kojom je razrešen dužnosti član, odnosno zamenik člana Komisije.

Narodna skupština imenuje novog člana, odnosno zamenika člana Komisije u roku od 45 dana od dana utvrđivanja prestanka mandata po sili zakona, odnosno od dana razrešenja dužnosti člana, odnosno zamenika člana Komisije.

Na postupak imenovanja novog člana, odnosno zamenika člana Komisije shodno se primenjuju odredbe čl. 22g do 22e ovog zakona.

Izuzetno od člana 22z stav 1. ovog zakona, mandat člana odnosno zamenika člana Komisije koji je imenovan umesto člana odnosno zamenika člana Komisije kome je mandat prestao po sili zakona ili usled razrešenja traje do isteka mandata člana odnosno zamenika člana Komisije umesto kojeg je imenovan.

Ako je od donošenja odluke Narodne skupštine kojom je utvrđen prestanak mandata po sili zakona, odnosno kojom je član, odnosno zamenik člana Komisije razrešen dužnosti do isteka mandata imenovanih članova i zamenika članova Komisije ostalo manje od šest meseci, neće se pristupiti imenovanju novog člana odnosno zamenika člana Komisije u skladu sa odredbama ovog člana.

Ovlašćenja Komisije

Član 22j

U svrhu obavljanja revizije biračkog spiska, Komisija je ovlašćena da:

- 1) analizira podatke iz biračkog spiska, kao i matičnih knjiga i evidencije prebivališta i boravišta građana (u daljem tekstu: druge evidencije od značaja za vođenje biračkog spiska) na nivou ličnih podataka;
- 2) analizira pravnu valjanost rešenja na kojima se zasnivaju promene u biračkom spisku;
- 3) analizira odnosno prati statističke parametre kretanja biračkog spiska;
- 4) analizira proces ažuriranja i autorizacije nad promenama u biračkom spisku;
- 5) analizira podatke o sprovedenim inspekcijskim nadzorima i predloženim odnosno naloženim merama u postupku inspekcijskog nadzora nad primenom propisa kojim se uređuje birački spisak;
- 6) analizira podatke ministarstva nadležnog za unutrašnje poslove o prebivalištu i boravištu građana, pravnom osnovu po kojem je prijavljeno odnosno odjavljeno prebivalište i usklađenosti ovih podataka sa podacima u biračkom spisku;
- 7) analizira izveštaje o postupanju službenika ministarstva nadležnog za unutrašnje poslove zaduženih za poslove sa građanima (odobravanje prebivališta i boravišta građana);
- 8) inicira, koordinira i nadzire terensku kontrolu birača na osnovu analiza biračkog spiska, u saradnji sa ministarstvom nadležnim za unutrašnje poslove;
- 9) podnosi zahtev ministarstvu nadležnom za poslove uprave za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti u biračkom spisku;
- 10) podnosi zahtev za pokretanje postupka za utvrđivanje odgovornosti ako u postupku utvrđivanja činjenica o upravljanju i tačnosti biračkog spiska nađe da postoje osnovi sumnje da je došlo do kršenja zakona tako što povredu zakona prijavljuje nadležnim organima;
- 11) pribavlja podatke nadležnih organa o statističkim kretanjima u biračkom spisku, prebivalištu, boravištu, pasivizaciji i drugim relevantnim podacima u vezi sa biračkim spiskom;
- 12) donosi periodične izveštaje o statusu biračkog spiska;
- 13) inicira kampanju za edukaciju birača o ažuriranju biračkog spiska u saradnji sa javnim medijskim servisima, ministarstvom nadležnim za poslove uprave i Republičkom izbornom komisijom;
- 14) inicira saradnju relevantnih institucija radi efikasnog sprovođenja mera za unapređenje integriteta biračkog spiska;

15) analizira i poredi druge evidencije od značaja za vođenje biračkog spiska;

16) analizira postupanja i ovlašćenja službenika koji vode birački spisak, kao i obuke koje oni prolaze;

17) analizira informacionu bezbednost softvera biračkog spiska;

18) analizira bezbednost baza podataka na osnovu tehničkih opisa (prostorije, serveri) i drugih evidencija od značaja za vođenje biračkog spiska;

19) analizira pravni okvir koji uređuje način vođenja biračkog spiska i drugih evidencija od značaja za vođenje biračkog spiska;

20) analizira podatke republičkog organa nadležnog za poslove statistike i drugih organa koji su zaduženi za poslove statistike i poredi ih sa podacima iz drugih evidencija od značaja za vođenje biračkog spiska, kao i sa podacima iz biračkog spiska;

21) sprovodi i druge analize neophodne da bi se utvrdio stepen integriteta postupka ažuriranja biračkog spiska;

22) sprovodi edukaciju lica ovlašćenih za vođenje delova biračkog spiska u jedinicima lokalne samouprave, u saradnji sa ministarstvom nadležnim za poslove uprave i Republičkom izbornom komisijom;

23) inicira donošenje ili izmene propisa i daje mišljenje o nacrtima zakona i drugih propisa koji uređuju pitanja iz delokruga Komisije;

24) analizira postupak zapošljavanja ili angažovanja službenika koji vode birački spisak;

25) analizira postupanja i ovlašćenja službenika koji vode birački spisak, kao i obuke koji oni prolaze, na osnovu podataka dobijenih od ministarstva nadležnog za poslove uprave;

26) analizira opremu (softver i hardver) i bezbednost opreme koju službenici koriste u vođenju evidencija građana (matične knjige i drugi registri) koje su od značaja za vođenje biračkog spiska;

27) analizira bezbednost baza podataka (prostorije, serveri) evidencija građana (matične knjige i drugi registri) koje su od značaja za vođenje biračkog spiska;

28) donosi Poslovnik i Plan rada Komisije;

29) podnosi zahtev za pokretanje prekršajnog postupka protiv odgovornog lica u organu javne vlasti koje ne postupi u skladu sa njenim zahtevima;

30) razmatra primedbe građana u vezi sa pitanjima koja su u nadležnosti Komisije;

31) donosi izveštaj o obavljenoj reviziji biračkog spiska kao i posebne izveštaje, u skladu sa ovim zakonom;

32) prati primenu preporuka iz izveštaja o obavljenoj reviziji biračkog spiska i posebnih izveštaja, u skladu sa ovim zakonom.

Za vršenje ovlašćenja iz stava 1. tač. 1)-7), 11), 13)-22), 24-27) i 32) ovog člana ne donosi se posebna odluke Komisije.

U vršenju ovlašćenja iz stava 1. ovog člana, članovi i zamenci članova Komisije imaju pravo uvida u sve podatke o biračima u biračkom spisku, putem posebnog modula na veb-prezentaciji ministarstva nadležnog za poslove uprave, kojem se pristupa uz prijavu dvofaktorskom autentikacijom.

Svi organi državne uprave, teritorijalne autonomije i jedinica lokalne samouprave dužni su da odluče o zahtevu Komisije, kao i da Komisiji, na njen zahtev, dostave sve podatke i informacije odnosno omoguće pristup evidencijama koje su od značaja za vođenje biračkog spiska i promene u biračkom spisku a odnose se na utvrđivanje tačnosti izvršenih upisa, odnosno promena u biračkom spisku, u roku od osam dana od dana prijema zahteva. Zahtev može sadržati više dopuna u pogledu vrste i sadržine traženih isprava.

Član odnosno zamenik člana Komisije ima pravo da prisustvuje terenskoj kontroli iz stava 1. tačka 8) ovog člana.

Ministarstvo nadležno za poslove uprave je dužno da Komisiju izvesti o postupanju po zahtevu Komisije iz stava 1. tačka 9) ovog člana u roku od 30 dana od prijema zahteva Komisije.

Poslovníkom Komisija bliže uređuje organizaciju i način svoga rada.

Postupak revizije biračkog spiska bliže se uređuje posebnim aktom Komisije.

Izveštaj o reviziji biračkog spiska i posebni izveštaji

Član 22k

O obavljenoj reviziji biračkog spiska, Komisija podnosi izveštaj Narodnoj skupštini do kraja februara tekuće godine za prethodnu godinu, a najkasnije šest meseci pre roka za raspisivanja redovnih izbora za narodne poslanike odnosno redovnih izbora za predsednika Republike (u daljem tekstu: Izveštaj o reviziji).

Izveštaj o reviziji sadrži preporuke nadležnim organima i organizacijama za unapređenje vođenja i ažuriranja biračkog spiska sa preciznom specifikacijom na koji organ odnosno organizaciju se koja preporuka odnosi.

Izveštaj o reviziji Komisija dostavlja organima i organizacijama na koje se odnose preporuke iz Izveštaja o reviziji.

Organi i organizacije na koje se odnose preporuke iz Izveštaja o reviziji dužni su da po preporukama postupe i da o tome podnesu izveštaj Komisiji u roku od 120 dana od dana prijema Izveštaja o reviziji.

Tokom obavljanja revizije, Komisija može da donese posebne izveštaje sa preporukama nadležnim organima i organizacijama za unapređenje vođenja i ažuriranja biračkog spiska (u daljem tekstu: Posebni izveštaj).

Organ odnosno organizacija na koju se odnose preporuke iz Posebnog izveštaja dužna je da po preporukama postupi i da o tome podnese izveštaj Komisiji u roku od 60 dana od dana prijema Posebnog izveštaja.

Posebni izveštaj je sastavni deo Izveštaja o reviziji.

Praćenje primene preporuka i podnošenje izveštaja Narodnoj skupštini

Član 22l

Komisija prati primenu preporuka i razmatra izveštaje o postupanju po preporukama koje joj podnose nadležni organi i organizacije.

U roku od 45 dana od dana isteka roka za podnošenje izveštaja nadležnih organa, odnosno organizacija o postupanju po preporukama iz Izveštaja o reviziji ili Posebnog izveštaja, Komisija razmatra postupanje tih organa, odnosno organizacije po preporukama i o tome podnosi izveštaj Narodnoj skupštini.

Ukoliko Komisija prilikom razmatranja izveštaja o primeni preporuka utvrdi da organ ili organizacija nije postupila po preporukama iz Izveštaja o reviziji, zaključkom

nalaže organu ili organizaciji da postupi po preporukama i o tome u roku od 30 dana od dana dostavljanja zaključka podnese izveštaj Komisiji.

Sednici Komisije na kojoj se razmatra postupanje po preporukama dužan je da prisustvuje predstavnik nadležnog organa odnosno organizacije na koju se preporuke odnose.

Odlučivanje Komisije

Član 22lj

Za donošenje odluke Komisije potrebno je da za nju glasa najmanje sedam članova Komisije, pod uslovom da su za donošenje odluke glasala najmanje dva člana imenovana na predlog poslaničkih grupa u Narodnoj skupštini koje su deo parlamentarne većine, najmanje dva člana imenovana na predlog opozicionih poslaničkih grupa u Narodnoj skupštini i oba člana imenovana na predlog udruženja, osim ako je ovim zakonom drugačije propisano.

Zamenik člana Komisije zamenjuje člana Komisije u slučaju njegovog odsustva, prestanka mandata po sili zakona ili razrešenja, do imenovanja novog člana Komisije.

Zamenik člana Komisije ima pravo glasa u odsustvu člana Komisije kojeg zamenjuje.

Zamenik člana Komisije ima ista prava i dužnosti kao i član Komisije kojeg zamenjuje.

Prva sednica Komisije

Član 22m

Prvu sednicu Komisije saziva predsednik Narodne skupštine, u roku od 30 dana od dana imenovanja članova i zamenika članova Komisije.

Komisija na prvoj sednici:

- 1) bira tri člana Komisije, od kojih je jedan imenovan na predlog poslaničkih grupa koje su deo parlamentarne većine, jedan imenovan na predlog opozicionih poslaničkih grupa i jedan imenovan na predlog udruženja, koji će se na godinu dana smenjivati na funkciji predsednika Komisije;
- 2) donosi Poslovnik;
- 3) donosi Plan rada Komisije i finansijski plan koji mora biti usklađen sa finansijskim planom Narodne skupštine.

Predsednik Komisije

Član 22n

Predsednik Komisije saziva sednice Komisije, predsedava sednicama, stara se o redu na sednicama, kao i o sprovođenju Plana rada Komisije i potpisuje akte Komisije.

U slučaju odsutnosti ili sprečenosti predsednika Komisije da predsedava sednici Komisije, sednici predsedava zamenik člana Komisije koji je imenovan na predlog istog ovlašćenog predlagача kao i predsednik Komisije.

Promena članova Komisije izabranih u skladu sa članom 22m stav 2. tačka 1) ovog zakona za obavljanje funkcije predsednika Komisije svakog novog sastava Komisije nastavlja se prema redosledu koji je utvrdio prvi sastav Komisije.

Učesnici u radu Komisije

Član 22nj

U radu Komisije, bez prava odlučivanja, učestvuju:

- 1) tri predstavnika ministarstva nadležnog za poslove uprave;
- 2) jedan predstavnik ministarstva nadležnog za unutrašnje poslove;
- 3) jedan predstavnik Poverenika za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti.

Organi iz stava 1. ovog člana dužni su da odrede svoje predstavnike, u roku od 15 dana od dana prijema pismenog zahteva Komisije.

U radu Komisije, bez prava odlučivanja, po pozivu Komisije, mogu učestvovati i:

- 1) predstavnici međunarodnih organizacija i stručnjaci sa znanjem iz oblasti rada Komisije;
- 2) državni službenici u organima državne uprave i službenici u organima autonomnih pokrajina, odnosno organima jedinica lokalne samouprave sa znanjem iz oblasti rada Komisije, koje odredi rukovodilac organa u kojima su ova lica zaposlena.

Pozvana lica iz stava 3. ovog člana dužna su da Komisiji učine dostupnim sve informacije neophodne za vršenje ovlašćenja Komisije propisanih ovim zakonom.

Članovi i zamenici članova Republičke izborne komisije imaju pravo da Komisiji dostavljaju primedbe u pogledu tačnosti i ažurnosti biračkog spiska, u skladu sa svojim pravom na uvid u birački spisak.

Komisija je dužna da o primedbama članova i zamenika članova Republičke izborne komisije dostavi izjašnjenje Republičkoj izbornoj komisiji u roku od 30 dana od dana prijema primedbe.

Kada se na sednici Komisije razmatraju primedbe koje član odnosno zamenik člana Republičke izborne komisije dostavi Komisiji u skladu sa stavom 5. ovog člana, na sednicu se poziva član odnosno zamenik člana Republičke izborne komisije koji je dostavio primedbe.

Javnost rada Komisije

Član 22o

Rad Komisije je javan.

Javnost rada Komisije obezbeđuje se objavljivanjem na veb-prezentaciji Komisije: saziva sednica Komisije, opštih akata Komisije, izveštaja koje Komisija podnosi Narodnoj skupštini, posebnih izveštaja, Plana rada, zapisnika sa sednica Komisije i drugih informacija iz delokruga rada Komisije od značaja za javnost.

Sednicama Komisije mogu da prisustvuju, u svojstvu posmatrača, do dva predstavnika udruženja registrovanog u Republici Srbiji čiji se ciljevi ostvaruju u oblasti izbora i koje je Komisiji podnelo prijavu za posmatranje rada Komisije uz obavezu potpisivanja izjave o poverljivosti podataka iz člana 22ž ovog zakona. Postupak prijavljivanja za posmatranje rada Komisije uređuje se Poslovníkom Komisije.

Izuzetno, Komisija, na predlog člana Komisije, može odlučiti da isključi javnost iz zakonom predviđenih slučajeva.

U toku izbora, sednicama Komisije mogu da prisustvuju i predstavnici udruženja koja su, u skladu sa zakonom kojim se uređuje izbor narodnih poslanika, dobila ovlašćenja za posmatranje izbora.

Komisija na veb-prezentaciji omogućava posebnu formu po kojoj građani mogu podnositi primedbe u vezi sa pitanjima koja su u nadležnosti Komisije.

Komisija izdaje saopštenja za javnost o svom radu i aktivnostima najmanje jednom mesečno, putem veb-prezentacije Komisije.

Komisija je dužna da u Izveštaju o reviziji posebno navede ukupan broj primedbi podnetih od strane građana kao i način na koji je po njima postupljeno.

Uslovi za rad Komisije

Član 22p

Uslove za rad Komisije (kadrovske, prostorne i tehničke) obezbeđuje Narodna skupština.

Komisija ima sekretara i zamenika sekretara koje odredi generalni sekretar Narodne skupštine iz reda zaposlenih u Službi Narodne skupštine.

Za sekretara i zamenika sekretara Komisije može da bude određeno samo ono lice koje ima visoko obrazovanje u oblasti pravnih nauka.

Za potrebe obavljanja revizije biračkog spiska, Komisija može da angažuje stručna lica sa visokim obrazovanjem iz matematičkih, demografskih, informacionih ili ekonomskih nauka ili društveno-statističkih i drugih srodnih naučnih oblasti.

Prilikom vršenja ovlašćenja iz člana 22j stav 1. tačka 8) ovog zakona Komisija može da angažuje druga stručna lica, koja bez odlaganja moraju potpisati pismenu izjavu o poverljivosti podataka iz člana 22ž ovog zakona.

Sredstva za rad Komisije obezbeđuju se u budžetu Republike Srbije, o čemu se stara generalni sekretar Narodne skupštine.

Članovi i zamenici članova Komisije imaju pravo na mesečnu naknadu za rad u Komisiji u iznosu jedne i po prosečne zarade bez poreza i doprinosa isplaćene u Republici Srbiji prema poslednjem objavljenom podatku republičkog organa nadležnog za poslove statistike.

Članovi i zamenici članova Komisije ostvaruju pravo na naknadu troškova koji nastaju u vezi s njihovim radom u Komisiji shodno propisima kojima se uređuju naknade i druga primanja izabranih i postavljenih lica u državnim organima.

Stručna lica koja angažuje Komisija u skladu sa stavom 4. ovoga člana imaju pravo na novčanu naknadu, čiji iznos utvrđuje odbor Narodne skupštine nadležan za administrativno-budžetska pitanja.

Član 5.

Posle Glave VI. dodaju se Glava VIa i član 24a koji glase:

„VIa ZAŠTITA PODATAKA O LIČNOSTI

Obaveze u vezi sa zaštitom podataka o ličnosti

Član 24a

Podaci sadržani u biračkom spisku obrađuju se isključivo u svrhu ostvarivanja biračkog prava, u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim je uređena zaštita podataka o ličnosti.

Sva lica koja po bilo kom osnovu predviđenim ovim zakonom imaju pristup podacima o ličnosti u biračkom spisku dužna su da sa tim podacima postupaju u skladu sa zakonom kojim je uređena zaštita podataka o ličnosti i isključivo u svrhu vršenja ovlašćenja koja su im ovim zakonom poverena.

Podaci o ličnosti birača kojima se pristupa u biračkom spisku ne smeju se koristiti u političke svrhe, za potrebe vođenja izborne kampanje niti na drugi način zloupotrebljavati.“

Član 6.

U članu 25. posle stava 1. dodaju se st. 2-5. koji glase:

„Novčanom kaznom od od 100.000 do 2.000.000 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice koje koristi podatke o ličnosti u biračkom spisku suprotno članu 24a ovog zakona ili povredi obaveze predviđene izjavom o poverljivosti.

Za prekršaj iz stava 2. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 20.000 do 150.000 dinara.

Novčanom kaznom od 50.000 do 150.000 dinara kazniće se za prekršaj fizičko lice koje neovlašćeno pristupi podacima o ličnosti u biračkom spisku, koristi ili otkrije podatke o ličnosti u biračkom spisku.

Novčanom kaznom od 20.000 do 150.000 dinara kazniće se za prekršaj odgovorno lice u organu odnosno organizaciji ako:

- 1) organ odnosno organizacija postupi suprotno članu 22j stav 4. ovog zakona;
- 2) organ odnosno organizacija koristi podatke o ličnosti u biračkom spisku suprotno članu 24a ovog zakona;
- 3) organ odnosno organizacija na koje se odnose preporuke iz Izveštaja o reviziji ne podnese Komisiji izveštaj o postupanju po preporukama u roku od 120 dana od dana prijema Izveštaja o reviziji ili ne postupi po preporukama Komisije.“.

Član 7.

Nadležni odbor će postupak predlaganja prvog sastava Komisije u skladu sa odredbama ovog zakona pokrenuti u roku od 15 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 8.

Prvi sastav Komisije koji bude imenovan u skladu sa odredbama ovog zakona, dužan je da u roku od devet meseci od dana imenovanja članova i zamenika članova Komisije obavi prvu reviziju biračkog spiska i Narodnoj skupštini podnese Izveštaj o reviziji.

Član 9.

Tri člana prvog sastava Komisije koji na prvoj sednici Komisije, u skladu sa odredbama ovog zakona, budu izabrani da budu predsednici Komisije, do isteka roka iz člana 8. ovog zakona smenjivaće se na funkciji predsednika Komisije na tri meseca.

Prvi predsednik prvog sastava Komisije biće član Komisije koji je imenovan na predlog udruženja.

Član 10.

Narodna skupština će razrešiti dužnosti člana, odnosno zamenika člana prvog sastava Komisije koji duže od tri meseca ne prisustvuje sednicama Komisije.

Član 11.

Ministarstvo nadležno za unutrašnje poslove dužno je da ministarstvu nadležnom za poslove uprave dostavi podatke potrebne za izvršenje zadataka iz člana 2. ovog zakona u roku od pet meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 12.

Ministar nadležan za poslove uprave dužan je da propise predviđene za izvršavanje Zakona o jedinstvenom biračkom spisku uskladi sa odredbama ovog zakona u roku od pet meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Obrazac izjave iz člana 3. ovog zakona ministar nadležan za poslove uprave propisuje u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 13.

Obrazac izjave iz člana 4. ovog zakona (član 22ž), prvi sastav Komisije propisuje u roku od 15 dana od dana održavanja prve sednice.

Akt iz člana 4. ovog zakona (član 22j stav 8) prvi sastav Komisije donosi u roku od 30 dana od dana održavanja prve sednice.

Član 14.

Veb-prezentacija Komisije uspostavlja se u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 15.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije“, osim odredaba člana 2. stav 1. i st. 3-7. koje se primenjuju po isteku tri meseca od dana stupanja ovog zakona na snagu i odredbe člana 2. stav 2. koja se primenjuje po isteku šest meseci od dana stupanja ovog zakona na snagu

O B R A Z L O Ž E N J E

I USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u odredbi člana 42. stav 2. Ustava Republike Srbije, kojim je propisano da se prikupljanje, držanje, obrada i korišćenje podataka o ličnosti uređuju zakonom.

II RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Nakon konstituisanja Četrnaestog saziva Narodne skupštine, u Narodnoj skupštini je početkom aprila 2024. godine započet parlamentarni dijalog o unapređenju izbornih uslova i primeni preporuka iz izveštaja posmatračkih misija Kancelarije OEBS za demokratiju i ljudska prava (ODIHR) o posmatranju izbora u Republici Srbiji. Ovaj dijalog je u skladu sa prvom prioritetnom preporukom ODIHR iz Konačnog izveštaja o vanrednim parlamentarnim izborima održanim 17. decembra 2023. godine (u daljem tekstu: Izveštaj o izborima iz 2023. godine), koja glasi: „Da bi se efikasno sprovele preporuke navedene u ovom i prethodnim izveštajima ODIHR o posmatranju izbora, neophodne izmene zakonodavstva bi trebalo inicirati dovoljno pre narednih izbora kroz uključiv konsultativni proces zasnovan na širokom političkom konsenzusu. Ako bude rekonstituisana, međuresorna Radna grupa za koordinaciju i praćenje sprovođenja primene preporuka za unapređenje izbornog procesa trebalo bi da funkcioniše potpuno transparentno, uz uključivanje relevantnih aktera, kao što su organizacije civilnog društva“.

U skladu sa dogovorom koji su u okviru parlamentarnog dijaloga postigle poslaničke grupe u Narodnoj skupštini, Odbor za ustavna pitanja i zakonodavstvo je 29. aprila 2024. godine doneo Odluku o obrazovanju Radne grupe za unapređenje izbornog procesa¹, u čiji sastav su ušli predstavnici poslaničkih grupa parlamentarne većine, pojedine opozicione poslaničke grupe, narodni poslanici političkih stranaka nacionalnih manjina koje nemaju svoje poslaničke grupe, kao i predstavnici tri organizacije civilnog društva (udruženja CRTA, Centar za slobodne izbore i demokratiju i Transparentnost Srbija). U skladu sa navedenom odlukom, Radnoj grupi za unapređenje izbornog procesa (u daljem tekstu: Radna grupa) predsedavao je član Radne grupe imenovan na predlog udruženja (Transparentnost Srbija). Obrazovanje radne grupe praktično predstavlja dodatno ispunjenje prve prioritetne preporuke ODIHR iz Izveštaja o izborima iz 2023. godine.

Tokom parlamentarnog dijaloga, kao jedna od ključnih tema, nametnulo se ispunjenje još jedne od prioritetnih preporuke ODIHR iz Izveštaja o izborima iz 2023. godine (prioritena preporuka 4), koja glasi: „Da bi se odgovorilo na zabrinutosti u vezi sa tačnošću biračkog spiska i povećalo poverenje javnosti, trebalo bi preispitati relevantne zakone, propise i prakse kako bi se omogućio pristup podacima o registraciji birača i olakšalo sprovođenje značajne revizije Jedinственог бираčkog списка уз учешће relevantnih aktera, uključujući političke stranke i civilno društvo, a u skladu sa standardima zaštite podataka“. Preporuka o reviziji Jedinственог бираčkog списка sadržana je i u Konačnom izveštaju o posmatranju lokalnih izbora održanih 2. juna 2024. godine (prioritetna preporuka broj 3).

Na zahtev opozicionih poslaničkih grupa, postignut je dogovor da se, u cilju ispunjenja citirane prioritetne preporuke 4 iz Izveštaja o izborima iz 2023. godine,

¹ 04 Број: 06-961/24 од 29. априла 2024. године, 04 Број: 06-961/24-87, од 10. маја 2024. године, 04 Број: 06-961/24-101 од 21. јуна 2024. године и 04 Број: 06-961/24-190 од 23. новембра 2024. године

zakonom uspostavi komisija sa zadatkom i ovlašćenjima za reviziju Jedinstvenog biračkog spiska.

U skladu sa navedenim, Predlogom zakona se predlaže uspostavljanje stalne komisije sa zadatkom da obavlja periodične revizije Jedinstvenog biračkog spiska, što uključuje i utvrđivanje činjeničnog stanja o upravljanju, vođenju i tačnosti Jedinstvenog biračkog spiska i kontrolisanje postupka njegovog ažuriranja, a sve u cilju unapređenja tačnosti, ali i transparentnosti i poverenja građana u Jedinstveni birački spisak.

Osim navedenog, Predlogom zakona se želi unaprediti poverenje građana u Jedinstveni birački spisak i kroz unošenje zakonskih odredbi o dostupnosti podataka u Jedinstvenom biračkom spisku kako najširoj javnosti, tako i političkim subjektima koji učestvuju na izborima i domaćim posmatračima izbornog procesa, što je u skladu sa preporukama ODIHR u vezi sa potrebom objavljivanja podataka o upisu birača u birački spisak koji su dovoljno detaljni da omoguće značajnu verifikaciju tačnosti broja birača (preporuka broj 13 iz Konačnog izveštaja o izborima za predsednika Republike održanim 2017. godine, preporuke br. 6 i 16 iz Konačnog izveštaja o izborima za narodne poslanike održanim 2020. godine, preporuka broj 4 iz Izveštaja o izborima održanim 2023. godine i preporuka broj 4 iz Konačnog izveštaja o lokalnim izborima od 2. juna 2024. godine).

Radna grupa je ostvarila saradnju sa ODIHR, koji je 28. novembra 2024. godine dostavio Radnoj grupi prve neformalne komentare na u tom trenutku aktuelne predloge nacrtu zakona o izmenama i dopunama Zakona o jedinstvenom biračkom spisku, koje su Radnoj grupi podneli narodni poslanik Uglješa Mrdić, član Radne grupe ispred Poslaničke grupe ALEKSANDAR VUČIĆ – Srbija ne sme da stane i Udruženje CRTA. U navedenom dokumentu se iznosi opšta ocena prema kojoj su, sveukupno gledano, predloženi nacrti u skladu sa prethodnim preporukama ODIHR u vezi sa jedinstvenim biračkim spiskom i, koji, ako se implementiraju, pružaju solidnu osnovu za njihovo poštovanje.

U skladu sa Odlukom o obrazovanju Radne grupe za unapređenje izbornog procesa, Odboru za ustavna pitanja i zakonodavstvo, 11. januara 2025. godine, dostavljena oba predloga za izmene i dopune Zakona o jedinstvenom biračkom spisku, na dalje postupanje. Narodni poslanik Uglješa Mrdić je naknadno, 23. januara 2025. godine, Odboru za ustavna pitanja i zakonodavstvo dostavio unapređenu verziju svog predloga, izmenjenu u cilju dodatnog približavanja predlogu Udruženja CRTA.

Odbor za ustavna pitanja i zakonodavstvo je organizovao četiri javna slušanja posvećena razmatranju predloga. Javna slušanja su održana 27. januara 2025. godine u Beogradu, 21. februara 2025. godine u Kragujevcu, 3. marta 2025. godine u Nišu i 20. marta 2025. godine u Novom Sadu. Uz navedena javna slušanja, unapređeni predlog narodnog poslanika Uglješe Mrdića bio je predmet komentara ODIHR od 28. marta 2025. godine.

Nakon navedenih javnih slušanja i komentara ODIHR, narodni poslanik Uglješa Mrdić je Odboru za ustavna pitanja i zakonodavstvo, odnosno njenoj Radnoj grupi za unapređenje izbornog procesa u više navrata dostavljao nove verzije svog predloga, i to: 29. aprila, 11. juna, 14. i 28. jula, 8. i 12. septembra i 13. oktobra 2025. godine. Navedeni predlozi su bili revidirani i unapređeni u skladu sa mišljenjima koje je ODIHR dostavljao Odboru za ustavna pitanja i zakonodavstvo 2. juna, 10. jula, 3. septembra i 3. oktobra 2025. godine. Dodatno, na tekstove predloga su uticala i nova javna slušanja koja su, u organizaciji Odbora za ustavna pitanja i zakonodavstvo, održana 19. juna u Nišu, 20. juna u Kragujevcu, 23. juna u Novom Sadu te 24. juna i 18. jula 2025. godine u Beogradu, kao i pismeni komentari koje su pojedina zainteresovana lica, kao i Poverenik za informacije od javnog značaja i zaštitu

podataka o ličnosti dostavili u skladu sa zaključkom sa poslednjeg javnog slušanja održanog 18. jula 2025. godine u Beogradu.

Konačan tekst, odnosno Predlog zakona proistekao je iz poslednjeg predloga narodnog poslanika Uglješe Mrdića od 14. oktobra 2025. godine, koji je istog dana bio dostavljen svim poslaničkim grupama u Narodnoj skupštini, kao i udruženjima CRTA, CeSID i Transparentnost Srbija.

Osim navedenog, Predlogom zakona se želi konsekventno razraditi primena odredbe člana 6. stav 2. Zakona o jedinstvenom biračkom spisku nakon raspisivanja izbora. Naime, dopunama Zakona o jedinstvenom biračkom spisku donetim 10. maja 2024. godine propisano je da se birač koji je već upisan u jedinstveni birački spisak (u daljem tekstu: JBS) i koji prijavi prebivalište u drugoj jedinici lokalne samouprave, odnosno u drugoj gradskoj opštini, upisuje u deo JBS prema mestu novog prebivališta nakon šest meseci od dana prijave tog prebivališta. Primena navedene dopune Zakona o jedinstvenom biračkom spisku nakon raspisivanja izbora otvara pitanje upisa u JBS onih birača kojima šest meseci od dana prijave prebivališta u novoj jedinici lokalne samouprave ističe nakon zaključenja JBS a najkasnije do dana izbora. Prema važećim zakonskim odredbama, do zaključenja JBS (do 15 dana pre dana glasanja) rešenja o promenama u JBS donosi opštinska, odnosno gradska uprava, i to po službenoj dužnosti ili na zahtev građana, a nakon zaključenja JBS pa sve do 72 časa pre dana izbora, ministarstvo nadležno za poslove uprave, ali isključivo na zahtev građana, a ne i po službenoj dužnosti. Uzevši navedeno u vidu, nakon zaključenja JBS u slučaju raspisivanja izbora izvršenje zakonske obaveze upisa birača u deo JBS istekom šest meseci od preseljenja bilo bi praktično moguće samo u slučaju da sâm birač to zatraži. Osim toga, ovakav upis uopšte ne bi bio moguć u slučaju onih birača kojima bi šest meseci od preseljenja istekao u vremenu između 72 časa pre dana izbora i samog dana izbora, jer izmene u JBS tada više nisu moguće. Kako bi se izbegli svi navedeni problemi, Predlogom zakona se, dakle, želi precizirati primena odredbe člana 6. stav 2. Zakona o jedinstvenom biračkom spisku u slučaju raspisivanja izbora.

III OBJAŠNJENJE POJEDINAČNIH REŠENJA

Članom 1. Predloga zakona se propisuje obaveza nadležnog opštinskog odnosno gradskog organa uprave da, nakon raspisivanja izbora, osim maloletnih lica koja biračko pravo treba da steknu najkasnije na dan izbora², u deo JBS za koji je nadležan, odmah upiše i onog birača koji je već upisan u JBS po osnovu prethodnog prebivališta i koji je prijavio novo prebivalište na teritoriji te opštine, grada odnosno gradske opštine, ako će zakonski rok od šest meseci za upis u JBS po osnovu promene prebivališta isteći najkasnije na dan izbora. Na predloženi način se rešavaju sve nedoumice proistekle iz odredbe člana 6. stav 2. Zakona o jedinstvenom biračkom spisku.

Članovi 2. i 3. Predloga zakona imaju za svrhu da, u duhu preporuka ODIHR, unaprede transparentnost JBS, kroz unošenje u osnovni tekst zakona nekoliko rešenja kojima se, kao prvo, definiše skup podataka koji na svojoj veb-prezentaciji objavljuje ministarstvo nadležno za poslove uprave (trenutno je to Ministarstvo državne uprave i lokalne samouprave - MDULS) radi uvida najšire javnosti, a potom i definiše pravo pristupa, odnosno uvida u JBS od strane članova i zamenika članova Republičke izborne komisije, zatim domaćih posmatrača izbornog procesa, kao i podnosilaca proglašanih izbornih lista.

² Ova obaveza je predviđena članom 4. stav 1. Zakona o jedinstvenom biračkom spisku

Tako se članom 2. Predloga zakona, kroz suštinski dopunu člana 14. osnovnog zakona dodavanjem pet novih stavova, predlaže uvođenje obaveze za MDULS da, do zaključenja JBS, na svakih sedam dana objavljuje podatke o broju i pravnom osnovu promena u JBS koje se vrše u svakoj od jedinica lokalne samouprave. Ovakvo rešenje se oslanja na predlog Udruženja CRTA da se navedena obaveza poveri opštinskim i gradskim upravama, kojima je zakonom poveren posao ažuriranja JBS za svoje teritorije. Međutim, kako bi se osiguralo da se navedeni podaci za celu teritoriju Republike Srbije objavljuju uniformno i blagovremeno, predlaže se, kao što je već navedeno, da tu obavezu preuzme na sebe MDULS.

Osim toga, predlaže se da objavljivanje broja birača po jedinicima lokalne samouprave, što je trenutno obaveza iz Uputstva za sprovođenje Zakona o jedinstvenom biračkom spisku („Službeni glasnik RS“, br. 15/12, 88/18, 67/20, 40/21, 90/21, 16/22, 34/24 i 44/24), postane zakonska kategorija, s tim što se Predlogom zakona predviđa da se ovi podaci, umesto do sada na mesečnom, objavljuju na nedeljenom nivou. Ovakvo rešenje odgovara i predlogu Udruženja CRTA.

Predlaže se, dalje, da se zakonski definiše obim informacija koje će ubuduće biti trajno dostupne na uvid javnosti, i to o biračima razvrstanim po biračkim mestima u okviru svake jedinice lokalne samouprave. Tako se definišu, prvo, lični podaci birača (ime, ime jednog od roditelja i prezime), a zatim i brojčani pokazatelji broja birača po domaćinstvu, adresi i broju stana. Dodatno, uvodi se obaveza da se, nakon zaključenja JBS, objavljuje i podatak da li je birač u izvod iz biračkog spiska upisan po osnovu prebivališta ili prijave glasanja po mestu boravišta (tzv. izabrano mesto glasanja). Podatak o glasanju prema mestu boravišta se, u skladu sa Zakonom o jedinstvenom biračkom spisku, na zahtev birača u JBS unosi za svake izbore posebno, i to tek nakon raspisivanja izbora, a sve do pet dana pre zaključenja JBS, zbog čega se ti podaci, po prirodi stvari, mogu objavljivati tek nakon zaključenja JBS. Sve navedeno odgovara rešenjima sadržanim u poslednjem predlogu Udruženja CRTA.

Predložena rešenja predstavljaju bitno unapređenje u odnosu na trenutno stanje, s obzirom na to da je tačkom 10. stav 3. Uputstva za sprovođenje Zakona o jedinstvenom biračkom spisku trenutno propisano da MDULS nakon zaključenja JBS objavljuje podatke o imenima i prezimenima birača po biračkim mestima za područje jedinice lokalne samouprave. Dalje, predloženo rešenje ima za svrhu i zakonsko definisanje obrade ličnih podataka birača, što je obaveza u skladu sa Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti („Službeni glasnik RS“, broj 87/18). Na ovaj način se, kao što je to već pomenuto, bitno unapređuje transparentnost JBS, uz istovremeno vođenje računa o zaštiti osetljivih podataka o ličnosti birača.

Dosadašnji stavovi 1. i 2. člana 14. postali bi stavovi 5. i 7. predloženog novog člana 14.

Član 3, kroz izmenu člana 21. osnovnog zakona, ima za svrhu, kao prvo, uvođenje novog mehanizma za detaljniji uvid u JBS kroz propisivanje prava članova Republičke izborne komisije (kako onih u stalnom, tako i u proširenom sastavu, koji postoji tokom sprovođenja izbora) na pristup podacima o biračima u JBS. Ovakvo rešenje predstavlja dodatni vid kontinuiranog praćenja stanja u JBS, zajedno sa Komisijom za reviziju, verifikaciju i kontrolu tačnosti i ažuriranja biračkog spiska (u daljem tekstu: Komisija), čije se obrazovanje predlaže ovim predlogom zakona. Predloženi mehanizam je dodatno ojačan predloženim pravom svakog člana i zamenika člana Republičke izborne komisije da uputi konkretnu primedbu i od MDULS dobije odgovor po pitanju tačnosti i ažurnosti JBS, u roku od 15 dana od prijema primedbe. Tokom izbora, rok za odgovor MDULS je skraćen na pet dana,

usled činjenice da su, po prirodi stvari, tokom izbora pitanja u vezi sa JBS bitno aktuelnija i, samim tim, hitnija.

S druge strane, unapređuje se i precizira položaj podnosioca proglašanih izbornih lista (samim tim i predlagača kandidata za predsednika Republike, s obzirom na to da se odredbe Zakona o jedinstvenom biračkom spisku shodno primenjuju i na izbore za predsednika Republike). Prema sadašnjoj zakonskoj odredbi, pravo na uvid i na podnošenje zahteva za promenu u biračkom spisku ima i podnosilac izborne liste ili lice koje on ovlasti, po istom postupku po kome to pravo imaju i građani. Predlogom zakona se predlaže da ovlašćeno lice podnosioca izborne liste ima bitno olakšan pristup JBS preko modula na veb-prezentaciji MDULS, pri čemu će biti omogućen pristup podacima o svim biračima, dok je prema važećem zakonu taj pristup bio ograničen samo na podatke o biračima koji su za taj pristup dali saglasnost podnosiocu izborne liste. Prema Predlogu zakona, saglasnost birača će se tražiti samo za slučaj da podnosilac izborne liste želi da podnese zahtev za promenu u JBS koja se odnosi na tog birača.

U cilju dodatne transparentnosti, a u skladu sa preporukom iz mišljenja ODIHR, Predlogom zakona se predlaže i pravo uvida u JBS od strane domaćih udruženja koja tokom izbora od Republičke izborne komisije dobiju ovlašćenje za praćenje rada organa za sprovođenje izbora (tzv. domaći posmatrači).

Bitnu novinu u Predlogu zakona predstavlja rešenje prema kojem se pristup podacima u JBS uslovljava prethodnim potpisivanjem odgovarajuće pismene izjave o poverljivosti podataka. Predlogom zakona se, kroz član 5. predlaže dodavanje posebne Glave VI i novog člana 24a u tekst osnovnog zakona, kojim se naglašava zakonska obaveza svih lica koja po bilo kom osnovu predviđenim Zakonom o jedinstvenom biračkom spisku imaju pristup podacima o ličnosti u JBS da sa tim podacima postupaju u skladu sa zakonom kojim je uređena zaštita podataka o ličnosti i isključivo u svrhu vršenja ovlašćenja koja su im ovim zakonom poverena.

U svrhu naročitog naglašavanja ove obaveze, potpisivanje navedene izjave od strane članova i zamenika članova Republičke izborne komisije, domaćih posmatrača i podnosioca izbornih lista predlaže se članom 3, odnosno izmenjenim članom 21. osnovog teksta Zakona o jedinstvenom biračkom spisku, dok bi za članove Komisije ta obaveza bila propisana novim članom 22ž, s tom razlikom što izjava koju treba da potpišu članovi Komisije obuhvata zaštitu ličnih podataka iz svih evidencija kojima su članovi Komisije ovlašćeni da pristupaju, a ne samo iz JBS. Izjavu iz člana 4. Predloga zakona, koja se odnosi na zaštitu ličnih podataka samo iz JBS, propisaće ministar nadležan za poslove uprave, imajući u vidu da rukovodi organom državne uprave nadležnim za vođenje JBS. S druge strane, predlaže se da obrazac izjave iz člana 22ž utvrdi Komisija. Obavezu potpisivanja izjave iz člana 22ž imaće i posmatrači rada Komisije koji se budu prijavili Komisiji za praćenje njenog rada.

Članom 4. Predloga zakona predlaže se dodavanje nove glave Va i 19 novih članova zakona (čl. 22a-22p), kojima bi se predvideo i uredio postupak revizije JBS, kao trajne aktivnosti koju treba da redovno obavlja posebna komisija kao stalno telo čije se obrazovanje predviđa Predlogom zakona.

Član 22a definiše pojam revizije JBS i tu nadležnost poverava Komisiji za reviziju, verifikaciju i kontrolu tačnosti i ažuriranja biračkog spiska.

U skladu sa čl. 22b i 22v, Komisiju bi činilo deset članova i deset njihovih zamenika, koje će imenovati Narodna skupština. Predlaže se da osam od tih deset članova (uključujući tu i njihove zamenike) bude imenovano na predlog poslaničkih grupa u Narodnoj skupštini, dok bi dva člana i dva zamenika članova bila imenovana na predlog udruženja koja su zvanično posmatrala najmanje tri izborna postupka na

nacionalnom nivou (izbore za narodne poslanike ili izbore za predsednika Republike) i o njima objavila izveštaje sa nalazima izveštavanja. Ovako usko postavljen uslov za udruženja izraz je želje da u rad Komisije budu uključeni predstavnici relevantnih udruženja koja su se konkretno bavila izborima, odnosno praćenjem izbornih postupaka. Predložena inkluzivna struktura Komisije predstavlja i ispunjenje preporuke ODIHR u vezi sa potrebom uključivanja političkih subjekata i organizacija civilnog društva u reviziju JBS.

Članom 22b se članovima i zamenicama članova Komisije dodeljuje status službenog lica u obavljanju dužnosti u Komisiji. Ovakvim rešenjem se, kao prvo, obezbeđuje pravna zaštita članova i zamenika članova Komisije u skladu sa odredbama Krivičnog zakonika, te im se ujedno povećava i obaveza da u obavljanju svoje dužnosti postupaju savesno i zakonito.

Predlaže se da članstvo u Komisiji bude strukturirano tako da pet članova bude imenovano na predlog parlamentarne većine (poslaničkih grupa čiji su narodni poslanici glasali za izbor Vlade), tri člana imenovana na predlog opozicionih poslaničkih grupa (koje nisu deo parlamentarne većine) i dva člana imenovana na predlog udruženja. Na predloženi način se želi uspostaviti realan odnos parlamentarne većine i opozicije u Narodnoj skupštini, uz adekvatnu zastupljenost i relevantnih udruženja. Jedini izuzetak od pravila da tri člana i zamenika člana Komisije budu imenovana na predlog parlamentarne opozicije predstavlja situacija u kojoj u Narodnoj skupštini ne postoji nijedna opoziciona poslanička grupa; u tom slučaju bi poslaničke grupe parlamentarne većine predlagale sedam članova i sedam zamenika članova Komisije, dok bi udruženja predlagala tri člana i tri zamenika člana Komisije.

Članom 22g predviđaju se kvalifikatorni i diskvalifikatorni uslovi za članstvo u Komisiji, kojima se, s jedne strane, želi obezbediti da Komisiju čine lica sa kvalifikacijama od značaja za obavljanje zadatka Komisije, a, s druge strane, sprečiti da u Komisiji budu lica za koje se može smatrati da su u mogućem sukobu interesa imajući u vidu njihov status narodnog poslanika koji će eventualno razmatrati izveštaje Komisije ili status člana ili zamenika člana Republičke izborne komisije koji će imati pravo da upućuje primedbe Komisiji, kao i status u organima čiji će rad i postupanje, pre svega u pogledu vođenja i ažuriranja JBS, biti predmet razmatranja od strane Komisije. Utvrđuje se zabrana da u sastav Komisije uđe lica koje je pravosnažno osuđeno za krivično delo na безусловnu kaznu zatvora od najmanje šest meseci, kao poseban diskvalifikatorni uslov dostojnosti za članstvo u Komisiji.

Postupak imenovanja članova i zamenika članova Komisije uređuje se čl. 22d-22e.

Predlaže se da postupak predlaganja kandidata za članove i zamenike članova Komisije sprovodi skupštinski odbor u čijem su delokrugu poslovi državne uprave (trenutno je to Odbor za pravosuđe, državnu upravu i lokalnu samoupravu). Postupak predlaganja bi trebalo da započne najkasnije šest meseci pre isteka mandata „odlazećem“ sastavu Komisije, čime se ostavlja dovoljno vremena da se blagovremeno sprovedu svi koraci predložene procedure i na vreme imenuje nov sastav Komisije. Pokretanje postupka predstavlja upućivanje dopisa od strane predsednika nadležnog skupštinskog odbora poslaničkim grupama koje se u skladu sa odredbama člana 22v smatraju ovlašćenim predlagачima, sa pozivom da u roku od 15 dana od prijema dopisa odboru predlože članove i zamenike članova Komisije. Zainteresovana udruženja se pozivaju objavljivanjem na veb-prezentaciji Narodne skupštine javnog poziva za predlaganje kandidata za članstvo u Komisiji, s tim što predsednik nadležnog skupštinskog odbora treba i da se neposredno, pismeno obrati udruženjima koja su posmatrala poslednja tri izborna postupka i objavila izveštaje o rezultatima tog posmatranja.

Članom 22d definiše se, takođe, sadržaj predloga kandidata, kao i prateća dokumentacija, koji se dostavljaju nadležnom skupštinskom odboru.

Član 22đ uređuje razmatranje podnetih kandidatura od strane nadležnog odbora, pri čemu se predviđa mogućnost da neka ovlašćena opoziciona poslanička grupa ne dostavi predlog svog kandidata, u kom slučaju nadležni odbor treba da se obrati sledećoj po veličini opozicionoj poslaničkoj grupi zahtevom za dostavljanje predloga kandidata. S obzirom na to da se članom 22v predviđa da svako zainteresovano udruženje treba da dostavi predlog jednog člana i jednog zamenika člana Komisije, ovim članom se uređuje situacija u kojoj nadležni odbor primi predlog samo jednog, odnosno više od dva udruženja koja ispunjavaju formalni uslov iz člana 22b da budu ovlašćeni predlagači. Dakle, u slučaju da nadležni odbor dobije predlog dva udruženja i da se predlozi imaju smatrati urednim odnosno pravno valjanim, oba predloga će, po logici stvari, biti uvrštena u ukupnu Listu kandidata, te se ta situacija izričito ne reguliše zakonom. Za slučaj da se prijavi samo jedno udruženje, predviđa se upućivanje poziva tom udruženju da predloži još po jednog člana i zamenika člana Komisije. U slučaju da budu primljeni predlozi više od dva udruženja, predviđa se organizovanje sastanka tih udruženja radi utvrđivanja konačnog predloga po dva kandidata za člana i zamenika člana. Mehanizam utvrđivanja tog konačnog predloga podrazumeva, prvo, mogućnost postizanja međusobnog dogovora udruženja, zatim glasanje u slučaju da dogovor ne bude postignut, te, na kraju, žreb, ako rezultat glasanja ne bude doveo do predloga po dva člana i zamenika člana Komisije. Žreb bi se, dakle, sprovodio u slučaju da npr. tri predložena kandidata za člana na glasanju dobiju isti i istovremeno najveći broj glasova. Takođe, u slučaju da jedan predloženi kandidat dobije najveći broj glasova, dok sledeći najveći broj glasova dobiju dva predložena kandidata, žreb bi se sprovodio između ta dva predložena kandidata, kako bi se utvrdilo ko će, uz predloženog kandidata koji je dobio najveći broj glasova, biti drugi kandidat za člana Komisije. Sve navedeno se primenjuje i kada je u pitanju utvrđivanje predloga za zamenike članova Komisije.

U cilju obezbeđivanja mogućnosti da se ospori odluka nadležnog odbora o tome da li su kandidate predložili ovlašćeni predlagači kao i da li predloženi kandidati ispunjavaju zakonske uslove da budu imenovani u Komisiju, predviđa se, prvo, obaveza nadležnog odbora da glasa o svakom pojedinačnom predlagaču i pojedinačnom kandidatu, a zatim i mogućnost da se te odluke ospore podnošenjem prigovora o kojem treba da odluči predsednik Narodne skupštine. Pravo prigovora se daje svakom predlagaču i predloženom kandidatu, s tom razlikom što predlagači i kandidati iz reda poslaničkih grupa ne mogu da osporavaju predlagače i kandidate iz reda udruženja, i obrnuto.

U skladu sa članom 22e, nadležni odbor treba da utvrdi i Narodnoj skupštini podnese listu sa deset kandidata za članove i deset kandidata za zamenike članova Komisije i o kojoj Narodna skupština treba da odluči na prvoj narednoj sednici, a najkasnije u roku od 45 dana od podnošenja liste kandidata Narodnoj skupštini od strane nadležnog odbora. Narodna skupština glasa o listi kandidata kao takvoj, dakle u celini, a ne pojedinačnim izjašnjavanjem o imenovanju svakog od kandidata. Na ovaj način se obezbeđuje da Komisija ili bude imenovana u potpunom sastavu ili da se, u slučaju da za listu kandidata ne glasa potrebna većina, ponovi celokupni postupak predlaganja i imenovanja članova Komisije.

Članom 22z se predviđa petogodišnje trajanje mandata članova i zamenika članova Komisije, sa mogućnošću još samo jednog imenovanja u Komisiju. Predviđa se, takođe, da mandat članova i zamenika članova Komisije počinje da teče danom donošenja odluke o njihovom imenovanju, s tim da ne može da počne da teče pre nego što istekne mandat „odlazećem“ sastavu Komisije, čime se svakom sastavu Komisije garantuje ispunjenje punog petogodišnjeg mandata.

Članovima 22z i 22i uređuju se, takođe, prestanak mandata članu i zameniku člana Komisije pre isteka mandata same Komisije, kao i postupak imenovanja novog člana umesto člana kome je prestao mandat. U odnosu na osnove za razrešenje predviđene članom 22z, bitno je ukazati na to da se kao jedan od osnova predlaže propuštanje ili odbijanje obavljanja dužnosti u Komisiji u određenom vremenskom periodu, kako bi se obezbedili uslovi za aktivan rad svih članova Komisije na ispunjenju zahtevnog i veoma bitnog zadatka utvrđenog ovim predlogom zakona.

Članom 22z se uvodi i mogućnost da predsednik Narodne skupštine raspusti Komisiju ako ne izvršava svoje osnovne zakonske obaveze, odnosno ne donese osnovne akte potrebne za njen rad (Poslovnik, Plan rada i akt kojim treba da se uredi postupak revizije) ili ne primenjuje Plan rada, te ne podnese Izveštaj o reviziji. Na ovaj se način, kroz propisivanje posledice neaktivnog rada Komisije, zakonom insistira na odgovornom obavljanju dužnosti svih članova i zamenika članova Komisije.

Članom 22i se predviđa da se novi član, odnosno zamenik člana Komisije predlaže u roku od 15 dana od dana donošenja odluke Narodne skupštine u vezi sa prestankom mandata prethodnog člana, odnosno zamenika člana Komisije, nakon čega se dalji postupak sprovodi shodnom primenom odredaba o predlaganju novog sastava Komisije.

Kako bi se obezbedilo da se na svakih pet godina imenuje kompletan nov sastav Komisije, članom 22i se predviđa da se član odnosno zamenik člana Komisije koji bude imenovan umesto člana odnosno zamenika člana Komisije kojem mandat bude prestao pre isteka pet godina od njegovog imenovanja, ne imenuje na pun mandat od pet godina, već samo do isteka mandata člana odnosno zamenika člana umesto kojeg je imenovan. Sledstveno tome, predviđa se da se neće pristupiti imenovanju novog člana odnosno zamenika člana Komisije ako je do isteka petogodišnjeg mandata Komisije ostalo manje od šest meseci. Ovo stoga što bi, u skladu sa članom 22d, u ovom slučaju trebalo da započne postupak imenovanja celokupnog novog sastava Komisije, pa bi parcijalno imenovanje samo jednog člana odnosno zamenika člana Komisije bilo nesvrhsishodno.

Članom 22j su taksativno definisana ovlašćenja Komisije u postupku izvršenja svog zadatka, pri čemu je bitno napomenuti da u kontekstu revizije JBS Komisija ima pravo analiziranja podataka i iz drugih državnih evidencija koje su usko povezane sa vođenjem JBS i na kojima se promene u JVS zasnivaju, a to su matične knjige rođenih, venčanih i umrlih, koje se vode u skladu sa Zakonom o matičnim knjigama („Službeni glasnik RS“, br. 20/09, 145/14 i 47/18), kao i evidencija prebivališta i boravišta građana, koja se vodi u skladu sa Zakonom o prebivalištu i boravištu građana („Službeni glasnik RS“, broj 87/11).

Istim članom se predviđa da Komisija donosi poslovnik, kao i poseban akt kojim će se detaljnije urediti postupak revizije biračkog spiska.

Posebno je značajna odredba koja definiše ovlašćenja čije vršenje ne zavisi od donošenja posebne odluke Komisije, čime se otklanjaju moguće nedoumice u vezi sa njihovom praktičnom primenom u radu Komisije.

U skladu sa članom 22k, Komisija bi imala obavezu da Narodnoj skupštini podnosi izveštaj o obavljenoj reviziji svake godine, vodeći računa o ograničenju da, u skladu sa preporukom iz mišljenja ODIHR, to mora biti najkasnije šest meseci pre Ustavom Republike Srbije predviđenih rokova za raspisivanje redovnih izbora za narodne poslanike, odnosno izbora za predsednika Republike (90 dana pre isteka mandata Narodne skupštine, odnosno mandata predsednika Republike).

Izveštaj o obavljenoj reviziji treba da sadrži i konkretne preporuke, odnosno mere za unapređenje ne samo načina na koji se JBS vodi odnosno ažurira od strane opštinskih i gradskih uprava, već i načina na koji se vode druge sa JBS povezane službene evidencije o statusu građana.

Kako se predlaže članom 22k, Komisija bi izveštaj o obavljenoj reviziji, radi daljeg postupanja, dostavljala organima i organizacijama na koje se odnose preporuke. Ovi organi i organizacije će biti dužni da po preporukama Komisije postupe u roku od 120 dana od dana prijema izveštaja o obavljenoj reviziji i da o tom postupanju izveste Komisiju.

U cilju obezbeđivanja efikasnosti i efektivnosti rada Komisije, Predlog zakona, u novom članu 22k, predviđa mogućnost da Komisija, tokom godine, sačinjava i posebne izveštaje koji sadrže preporuke koje zahtevaju pravovremenu reakciju određenog organa ili organizacije. Zbog toga se predlaže da rok za postupanje po preporukama sadržanim u posebnim izveštajima bude duplo kraći od roka iz izveštaja o obavljenoj reviziji.

Članom 22l se definiše praćenje primene preporuka od strane Komisije, o čemu će Komisija podnositi posebne izveštaje Narodnoj skupštini, kako bi Narodna skupština, sa svoje strane a preko resornih odbora, u vršenju kontrolne funkcije pratila poštovanje obaveza nadležnih organa i organizacija proisteklih iz preporuka Komisije.

Način odlučivanja Komisije uređen je članom 22lj. Predlaže se jasno definisanje potrebne većine za donošenje odluke (sedam glasova za). Dodatni korektivni faktor predstavlja uslov da za svaku odluku moraju da glasaju najmanje po dva člana iz svake od tri strukture zastupljene u Komisiji (parlamentarne većine, parlamentarne opozicije i udruženja). Na ovaj način se obezbeđuje da u odlukama Komisije učestvuju sve tri strukture zastupljene u Komisiji. Istim članom je definisan i položaj zamenika člana Komisije, uključujući tu i mogućnost učešća u odlučivanju Komisije.

Članom 22m definiše se prva sednica Komisije, koju saziva predsednik Narodne skupštine, u roku od 30 dana od dana imenovanja sastava Komisije. Ovim članom se utvrđuje da se na poziciji predsednika Komisije na godinu dana smenjuju tri člana Komisije koje Komisija bira na prvoj sednici, i to tako što se bira po jedan član iz svake od tri strukture zastupljene u Komisiji. Istim članom se, takođe, definiše da na prvoj sednici Komisija treba da donese Poslovnik, Plan rada Komisije i finansijski plan.

Članom 22n definišu se ovlašćenja predsednika Komisije, te nije predviđeno postojanje zamenika predsednika, već je uređena jedino situacija u kojoj predsednik Komisije nije u mogućnosti da predsedava sednici Komisije, kada ga zamenjuje zamenik člana imenovan na predlog ovlašćenog predlagача koji je predložio i predsednika Komisije.

Poslednjim stavom člana 22n predviđa se da se rotacija na mestu predsednika svakog novog sastava Komisije obavlja prema redosledu koji utvrdi prvi sastav Komisije, što znači da svaki novi sastav Komisije ne utvrđuje nov redosled predsedavanja, već mesto predsednika preuzima član izabran na prvoj sednici novog sastava Komisije koji je imenovan na predlog onog predlagача kojem to mesto pripada u skladu sa redosledom koji je utvrđen od strane prvog sastava Komisije. Na ovaj način se obezbeđuje da sve tri grupacije zastupljene u Komisiji (parlamentarna većina, parlamentarna opozicija i udruženja) ravnomerno rukovode radom Komisije, te se sprečava mogućnost da predsednik „odlazećeg“ i prvi predsednik novog sastava Komisije budu članovi imenovani na predlog iste grupacije.

Prema članu 22nj, u radu Komisije, bez prava odlučivanja, mogu i treba da učestvuju predstavnici ministarstava nadležnih za unutrašnje poslove i poslove uprave, kao i Poverenika za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti. Rukovodioci navedenih organa treba da odrede svoje predstavnike u roku od 15 dana od prijema pismenog zahteva Komisije. Po pozivu, u radu Komisije, takođe bez prava odlučivanja, mogu da učestvuju i predstavnici međunarodnih organizacija i stručnjaci sa znanjem iz oblasti rada Komisije, kao i državni službenici u organima državne uprave i službenici u organima autonomnih pokrajina, odnosno organima jedinica lokalne samouprave sa znanjem iz oblasti rada Komisije, koje odredi rukovodilac organa u kojima su ova lica zaposlena. Na ovaj način se obezbeđuje adekvatna podrška u radu Komisije, bilo kroz pružanje informacija u vezi sa radom nadležnih organa, bilo kroz pružanje stručne podrške članovima i zamenicima članova Komisije.

Istim članom se predviđa posebno pravo članova i zamenika članova Republičke izborne komisije da Komisiji upućuju primedbe u pogledu tačnosti i ažurnosti JBS, da od Komisije dobiju izjašnjenje na te primedbe, kao i da budu pozvani na sednicu Komisije na kojoj se te primedbe razmatraju.

Članom 22o se uređuje javnost rada Komisije. Tako se ovim članom predviđa da Komisija ima svoju veb-prezentaciju na kojoj će se objavljivati svi najvažniji akti nastali u radu Komisije, s tim što će, prema slovu zakona, građanima biti omogućeno da putem veb-prezentacije Komisiji upućuju primedbe po pitanjima kojima Komisija treba i može da se bavi.

Transparentnost rada Komisije bitno je unapređena omogućavanjem zainteresovanim registrovanim domaćim udruženjima čiji se ciljevi ostvaruju u oblasti izbora, da, u skladu sa postupkom koji treba da bude uređen Poslovnikom Komisije, podnesu odgovarajuću prijavu Komisiji za posmatranje njenog rada. Tokom izbora, praćenje rada Komisije biće omogućeno i udruženjima koja su dobila ovlašćenja od nadležnih izbornih komisija da prate rad organa za sprovođenje izbora.

Komisija će imati posebnu obavezu da najmanje jednom mesečno, putem svoje veb-prezentacije, izdaje saopštenja kojim će javnosti biti obaveštavana o radu Komisije.

Članom 22p je predviđeno da uslove za rad Komisije obezbeđuje Narodna skupština, što uključuje i određivanje od strane generalnog sekretara Narodne skupštine zaposlenih u Službi Narodne skupštine koji će obavljati poslove sekretara i zamenika sekretara Komisije.

Istim članom se predviđa da se sredstva potrebna za rad Komisije obezbeđuju u budžetu Republike Srbije, da članovi i zamenici članova Komisije imaju pravo na mesečnu novčanu naknadu za rad u Komisiji definisanu ovim zakonom, kao i pravo na naknadu drugih troškova nastalih u njihovom radu shodno propisima o naknadama i drugim primanjima izabranih i postavljenih lica u državnim organima.

Posebno se definiše mogućnost da Komisija, u slučaju potrebe, angažuje stručnjake iz odgovarajućih oblasti radi pružanja stručne podrške u radu Komisije. Predlaže se da ti stručnjaci takođe imaju pravo na novčanu naknadu čiji iznos ne bi bio definisan zakonom, već posebnim aktom odbora Narodne skupštine nadležnog za administrativno-budžetska pitanja.

Članom 5. Predloga zakona se predlaže da se novim članom 24a jasno ukaže na obavezu poštovanja Zakona o zaštiti podataka o ličnosti od strane svih lica koja će, u skladu sa odredbama ovog zakona, imati pristup osetljivim podacima o ličnosti birača u JBS. Posebno se propisuje zabrana da se lični podaci birača koriste u političke svrhe, za potrebe vođenja izborne kampanje ili da se na drugi način zloupotrebljavaju. Ova odredba se, pre svega, odnosi na političke subjekte kao

podnosiocima izbornih lista, kako se npr. adrese birača ne bi koristile za slanje propagandnih materijala i sl.

Članom 6. Predloga zakona bitno se proširuje prekršajna odgovornost u odnosu na postojeću odredbu člana 25. osnovnog zakona. Tako se, prvo, predviđa prekršajna odgovornost za svaku zloupotrebu podataka o ličnosti iz jedinstvenog biračkog spiska, odnosno njihovo korišćenje izvan svrhe za koju im je omogućen pristup. Drugo, predviđa se prekršajna odgovornost i za nepoštovanje odnosno nepostupanje po zahtevima Komisije organa i organizacija u skladu sa članom 22j, kao i za nepridržavanje obaveze postupanja po preporukama Komisije iz izveštaja o obavljenoj reviziji, uključujući tu i obavezu izveštavanja Komisije o postupanju po tim preporukama. Na predloženi način se naglašava obaveznost odluka Komisije za nadležne organe i organizacije. Predloženi rasponi prekršajnih kazni utvrđeni su u skladu sa rasponima definisanim članom 39. Zakona o prekršajima („Službeni glasnik RS“, br. 65/13, 13/16, 98/16 - US, 91/19 - dr. zakon, 91/19 i 112/22 - US).

Članom 7. Predloga zakona predlaže se da Odbor za pravosuđe, državnu upravu i lokalnu samoupravu Narodne skupštine postupak za izbor prvog sastava Komisije započne u roku od 15 dana od dana stupanja na snagu predloženog zakona, do kada bi sve poslaničke grupe u Narodnoj skupštini i zainteresovana udruženja koja se smatraju ovlašćenim predlagračem članova i zamenika članova Komisije imale priliku da se adekvatno upoznaju sa odredbama o reviziji JBS, a pre svega nadležnostima buduće Komisije.

Članom 8. Predloga zakona predviđa se obaveza prvog sastava Komisije da u roku od devet meseci od svog imenovanja obavi prvu reviziju JBS i Narodnoj skupštini podnese izveštaj o obavljenoj reviziji.

Članom 9. Predloga zakona se predviđa posebno pravilo za rotiranje predsednika Komisije na toj funkciji na svaka tri meseca, što predstavlja izuzetak od opšteg pravila iz člana 22m koji je u skladu sa činjenicom da se Predlogom zakona predviđa poseban rok za obavljanje prve revizije JBS. Istim članom se predviđa da će prvi predsednik Komisije biti član Komisije koji bude imenovan na predlog udruženja.

Članom 10. Predloga zakona se propisuje poseban rok za razrešenje člana odnosno zamenika člana prvog sastava Komisije koji ne prisustvuje sednicama Komisije, kao izuzetak od opšteg pravila iz člana 22z stav 5, takođe imajući u vidu poseban rok za obavljanje prve revizije JBS.

Članom 11. Predloga zakona utvrđuje se obaveza Ministarstva unutrašnjih poslova da u roku od pet meseci od dana stupanja na snagu predloženog zakona MDULS dostavi podatke potrebne za izvršenje člana 2. Predloga zakona.

Članom 12. Predloga zakona utvrđuje se obaveza ministra državne uprave i lokalne samouprave da propise iz svoje nadležnosti za izvršavanje Zakona o jedinstvenom biračkom spisku uskladi sa odredbama Predloga zakona u roku od pet meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, te da obrazac izjave iz člana 3. Predloga zakona propiše u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Članom 13. Predloga zakona propisuje se obaveza prvog sastava Komisije koji bude imenovan nakon stupanja na snagu predloženog zakona da obrazac izjave predviđene novim članom 22ž propiše u roku od 15 dana od dana održavanja prve sednice. Istim članom se predviđa obaveza prvog sastava Komisije da akt iz člana 22j kojim će bliže urediti postupak revizije JBS donese u roku od 30 dana od dana održavanja prve sednice.

Članom 14. predviđa se obaveza uspostavljanja veb-prezentacije Komisije u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu predloženog zakona.

Članom 15. Predloga zakona se predviđa da ovaj zakon stupi na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije“, osim člana 2, čije bi odredbe trebalo da počnu da se primenjuju po isteku određenog perioda nakon stupanja zakona na snagu. Tako se predlaže da se početak primene odredbe člana 2. stava 2, koja predviđa obavezu MDULS da na svojoj veb-prezentaciji objavljuje podatke o broju birača po domaćinstvu, odnosno adresi i broju stana, odloži na šest meseci, a da se primena ostalih odredbi člana 2. odloži na tri meseca. Predložena odlaganja su posledica činjenice da primena rešenja iz novih odredbi člana 2. predloženog zakona podrazumeva prethodna podešavanja sistema JBS kao elektronske baze podataka, kao i pribavljanje određenih podataka od strane Ministarstva unutrašnjih poslova.

IV PROCENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA POTREBNIH ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona potrebno je obezbediti dodatna finansijska sredstva u budžetu Republike Srbije za 2025. godinu, u iznosu od 39.000.00,00 dinara u bruto iznosu.

Sredstva za sprovođenje ovog zakona u 2026. i 2027. godini biće planirana u okviru limita utvrđenih zakonom o budžetu za svaku budžetsku godinu.

V OBJAŠNJENJE RAZLOGA ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Donošenje predloženog zakona po hitnom postupku se predlaže kako bi Komisija za reviziju, verifikaciju i kontrolu tačnosti i ažuriranja biračkog spiska bila obrazovana u najkraćem roku, čime bi bilo omogućeno što skorije imenovanje njenog sastava i početak rada na ispunjenju predloženim zakonom utvrđenih nadležnosti.

VI PREGLED ODREDBA KOJE SE MENJAJU I DOPUNJUJU U ZAKONU O JEDINSTVENOM BIRAČKOM SPISKU

Lica koja se upisuju u birački spisak

Član 4.

U birački spisak upisuju se lica koja imaju biračko pravo, a nakon donošenja odluke o raspisivanju izbora i maloletna lica koja biračko pravo stiču najkasnije na dan izbora.

NAKON DONOŠENJA ODLUKE O RASPISIVANJU IZBORA, BIRAČA KOJI JE VEĆ UPISAN U BIRAČKI SPISAK, A KOJI PRIJAVI PREBIVALIŠTE U DRUGOJ JEDINICI LOKALNE SAMOUPRAVE, ODNOSNO U DRUGOJ GRADSKOJ OPŠTINI, OPŠTINSKA, ODNOSNO GRADSKA UPRAVA NADLEŽNA PREMA MESTU NOVOG PREBIVALIŠTA UPISUJE U DEO BIRAČKOG SPISKA PREMA MESTU NOVOG PREBIVALIŠTA AKO ĆE NAJKASNIJE NA DAN IZBORA ISTEĆI ŠEST MESECI OD DANA PRIJAVE PREBIVALIŠTA U TOJ JEDINICI LOKALNE SAMOUPRAVE, ODNOSNO GRADSKOJ OPŠTINI.

~~4. Izlaganje delova biračkog spiska za područje jedinice lokalne samouprave~~

4. IZLAGANJE BIRAČKOG SPISKA NA UVID GRAĐANIMA

Član 14.

~~Dan posle raspisivanja izbora, opštinska, odnosno gradska uprava koja ažurira birački spisak za područje jedinice lokalne samouprave izlaže deo biračkog spiska za područje jedinice lokalne samouprave na uvid građanima i to oglašava preko sredstava javnog informisanja i, po potrebi, na drugi način i obaveštava građane da od opštinske, odnosno gradske uprave mogu do zaključenja biračkog spiska zahtevati donošenje rešenja na kojima se zasnivaju promene u biračkom spisku.~~

~~Način izlaganja dela biračkog spiska koji se vodi za područje jedinice lokalne samouprave bliže uređuje ministar nadležan za poslove uprave.~~

MINISTARSTVO NADLEŽNO ZA POSLOVE UPRAVE U CILJU IZLAGANJA BIRAČKOG SPISKA NA UVID GRAĐANIMA, NA SVOJOJ VEB-PREzentACIJI OMOGUĆAVA UVID U PODATKE O BIRAČIMA (IME, IME JEDNOG OD RODITELJA I PREZIME) RAZVRSTANIM PO BIRAČKIM MESTIMA ZA PODRUČJE JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE.

OSIM PODATAKA IZ STAVA 1. OVOG ČLANA, MINISTARSTVO NADLEŽNO ZA POSLOVE UPRAVE NA SVOJOJ VEB-PREzentACIJI OMOGUĆAVA UVID I U PODATKE O BROJU BIRAČA PO DOMAĆINSTVU, ODNOSNO ADRESI I BROJU STANA.

NAKON ZAKLJUČENJA BIRAČKOG SPISKA, MINISTARSTVO NADLEŽNO ZA POSLOVE UPRAVE, OSIM PODATAKA IZ STAVA 1. OVOG ČLANA, NA SVOJOJ VEB-PREzentACIJI OBJAVLJUJE I PODATAK DA LI ĆE BIRAČ NA PREDSTOJEĆIM IZBORIMA GLASATI PREMA MESTU PREBIVALIŠTA ILI PREMA MESTU BORAVIŠTA U ZEMLJI, ODNOSNO PREMA MESTU BORAVIŠTA U INOSTRANSTVU.

PRISTUP PODACIMA IZ ST. 1-3. OVOG ČLANA OMOGUĆAVA SE PRETHODNIM UNOŠENJEM PODATAKA O JEDINSTVENOM MATIČNOM BROJU GRAĐANA I REGISTARSKOM BROJU LIČNE KARTE LIČA KOJE PRISTUPA PODACIMA NA VEB-PREzentACIJI MINISTARSTVA NADLEŽNOG ZA POSLOVE UPRAVE.

DAN POSLE RASPISIVANJA IZBORA, OPŠTINSKA, ODNOSNO GRADSKA UPRAVA KOJA AŽURIRA BIRAČKI SPISAK ZA PODRUČJE JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE IZLAŽE DEO BIRAČKOG SPISKA ZA PODRUČJE JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE NA UVID GRAĐANIMA I TO OGLAŠAVA PREKO SREDSTAVA JAVNOG INFORMISANJA I, PO POTREBI, NA DRUGI NAČIN I OBAVEŠTAVA GRAĐANE DA OD OPŠTINSKE, ODNOSNO GRADSKE UPRAVE MOGU DO ZAKLJUČENJA BIRAČKOG SPISKA ZAHTEVATI DONOŠENJE REŠENJA NA KOJIMA SE ZASNIVAJU PROMENE U BIRAČKOM SPISKU.

MINISTARSTVO NADLEŽNO ZA POSLOVE UPRAVE, DO ZAKLJUČENJA BIRAČKOG SPISKA, NA SVAKIH SEDAM DANA OBJAVLJUJE NA SVOJOJ VEB-PREzentACIJI BROJ BIRAČA RAZVRSTANIH PO JEDINICAMA LOKALNE SAMOUPRAVE KAO I PODATKE O BROJU PROMENA U DELU BIRAČKOG SPISKA POJEDINAČNO ZA SVAKU JEDINICU LOKALNE SAMOUPRAVE, KAO I PRAVNI OSNOV TIH PROMENA ZA PRETHODNIH SEDAM DANA.

NAČIN IZLAGANJA DELA BIRAČKOG SPISKA KOJI SE VODI ZA PODRUČJE JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE BLIŽE UREĐUJE MINISTAR NADLEŽAN ZA POSLOVE UPRAVE.

Pravo na uvid i podnošenje zahteva za promenu u biračkom spisku

Član 21.

~~Od proglašenja izborne liste, pravo na uvid i na podnošenje zahteva za promenu u biračkom spisku ima i podnosilac izborne liste ili lice koje on ovlasti, po istom postupku po kome to pravo imaju i građani. Uz zahteve se prilažu ovlašćenje i potrebni dokazi.~~

PRAVO NA UVID U BIRAČKI SPISAK IMAJU ČLANOVI I ZAMENICI ČLANOVA REPUBLIČKE IZBORNE KOMISIJE, KOJI IMAJU PRAVO UVIDA U SVE PODATKE O BIRAČIMA U BIRAČKOM SPISKU, OSIM JEDINSTVENOG MATIČNOG BROJA GRAĐANA, PUTEM POSEBNOG MODULA NA VEB-PREZENTACIJI MINISTARSTVA NADLEŽNOG ZA POSLOVE UPRAVE, KOJEM SE PRISTUPA UZ PRIJAVU DVOFAKTORSKOM AUTENTIKACIJOM.

ČLAN ODNOSNO ZAMENIK ČLANA REPUBLIČKE IZBORNE KOMISIJE IMA PRAVO DA, PREKO SEKRETARA REPUBLIČKE IZBORNE KOMISIJE, UPUTI PRIMEDBU U POGLEDU TAČNOSTI I AŽURNOSTI BIRAČKOG SPISKA MINISTARSTVU NADLEŽNOM ZA POSLOVE UPRAVE, KOJE JE DUŽNO DA REPUBLIČKOJ IZBORNOJ KOMISIJI DOSTAVI IZJAŠNJENJE U ROKU OD 15 DANA OD DANA PRIJEMA PRIMEDBE.

IZUZETNO OD STAVA 2. OVOG ČLANA, U TOKU IZBORA, ROK ZA IZJAŠNJENJE MINISTARSTVA NADLEŽNOG ZA POSLOVE UPRAVE PO PRIMEDBI ČLANA ODNOSNO ZAMENIKA ČLANA REPUBLIČKE IZBORNE KOMISIJE IZ STAVA 2. OVOG ČLANA JE PET DANA OD DANA PRIJEMA PRIMEDBE.

NAKON RASPISIVANJA IZBORA, PRAVO NA UVID U SVE PODATKE O BIRAČIMA U BIRAČKOM SPISKU, OSIM JEDINSTVENOG MATIČNOG BROJA GRAĐANA, IMA I UDRUŽENJE KOJE JE, U SKLADU SA ZAKONOM KOJIM SE UREĐUJE IZBOR NARODNIH POSLANIKA, OD STRANE REPUBLIČKE IZBORNE KOMISIJE DOBILLO OVLAŠĆENJE ZA POSMATRANJE IZBORA (DOMAĆI POSMATRAČ), PREKO LICA KOJE ZA TO OVLASTI, PUTEM POSEBNOG MODULA NA VEB-PREZENTACIJI MINISTARSTVA NADLEŽNOG ZA POSLOVE UPRAVE, KOJEM SE PRISTUPA UZ PRIJAVU DVOFAKTORSKOM AUTENTIKACIJOM.

OD PRAVNASNAŽNOSTI PROGlašENE IZBORNE LISTE, PRAVO IZ STAVA 4. OVOG ČLANA IMA I PODNOSILAC TE PROGlašENE IZBORNE LISTE, NA NAČIN NA KOJI TO PRAVO OSTVARUJU DOMAĆI POSMATRAČI.

PODNOŠILAC PROGlašENE IZBORNE LISTE IMA PRAVO I DA NADLEŽNOM ORGANU PODNESE ZAHTEV ZA PROMENU U BIRAČKOM SPISKU, UZ KOJI SE MORAJU PRILOŽITI OVLAŠĆENJE BIRAČA NA KOJEG SE ZAHTEV ODNOSI I ODGOVARAJUĆI DOKAZI.

PRAVO IZ ST. 1, 4. I 5. OVOG ČLANA MOŽE SE OSTVARITI TEK NAKON POTPISIVANJA PISMENE IZJAVE O POVERLJIVOSTI PODATAKA KOJOM SE POTVRĐUJE DA JE LICE KOJE PRISTUPA PODACIMA UPOZNATO SA OBAVEZOM DA PRILIKOM PRISTUPA PODACIMA IZ BIRAČKOG SPISKA MORA POSTUPATI U SKLADU SA ZAKONOM I ISKLJUČIVO U SVRHU OVLAŠĆENJA KOJE MU JE OVIM ZAKONOM POVERENO.

OBRAZAC IZJAVE IZ STAVA 7. OVOG ČLANA PROPISUJE MINISTAR NADLEŽAN ZA POSLOVE UPRAVE I SASTAVNI JE DEO PROPISA PREDVIĐENOG ZA IZVRŠAVANJE OVOG ZAKONA.

Novčanom kaznom od 25.000 do 250.000 dinara kazniće se za prekršaj odgovorno lice u organu nadležnom za ažuriranja biračkog spiska, ako ne obezbedi njegovu tačnost i ažurnost.

NOVČANOM KAZNOM OD 100.000 DO 2.000.000 DINARA KAZNIĆE SE ZA PREKRŠAJ PRAVNO LICE KOJE KORISTI PODATKE O LIČNOSTI U BIRAČKOM SPISKU SUPROTNO ČLANU 24A OVOG ZAKONA ILI POVREDI OBAVEZE PREDVIĐENE IZJAVOM O POVERLJIVOSTI.

ZA PREKRŠAJ IZ STAVA 2. OVOG ČLANA KAZNIĆE SE I ODGOVORNO LICE U PRAVNOM LICU NOVČANOM KAZNOM OD 20.000 DO 150.000 DINARA.

NOVČANOM KAZNOM OD 50.000 DO 150.000 DINARA KAZNIĆE SE ZA PREKRŠAJ FIZIČKO LICE KOJE NEOVLAŠĆENO PRISTUPI PODACIMA O LIČNOSTI U BIRAČKOM SPISKU, KORISTI ILI OTKRIJE PODATKE O LIČNOSTI U BIRAČKOM SPISKU.

NOVČANOM KAZNOM OD 20.000 DO 150.000 DINARA KAZNIĆE SE ZA PREKRŠAJ ODGOVORNO LICE U ORGANU ODNOSNO ORGANIZACIJI AKO:

- 1) ORGAN ODNOSNO ORGANIZACIJA POSTUPI SUPROTNO ČLANU 22J STAV 4. OVOG ZAKONA;
- 2) ORGAN ODNOSNO ORGANIZACIJA KORISTI PODATKE O LIČNOSTI U BIRAČKOM SPISKU SUPROTNO ČLANU 24A OVOG ZAKONA;
- 3) ORGAN ODNOSNO ORGANIZACIJA NA KOJE SE ODOSE PREPORUKE IZ IZVEŠTAJA O REVIZIJI NE PODNESE KOMISIJI IZVEŠTAJ O POSTUPANJU PO PREPORUKAMA U ROKU OD 120 DANA OD DANA PRIJEMA IZVEŠTAJA O REVIZIJI ILI NE POSTUPI PO PREPORUKAMA KOMISIJE.

IZJAVA O USKLAĐENOSTI PROPISA SA PROPISIMA EVROPSKE UNIJE

1. Organ državne uprave, odnosno drugi ovlašćeni predlagač propisa

Narodni poslanik Uglješa Mrdić

2. Naziv propisa

Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o jedinstvenom biračkom spisku
 PROPOSAL OF THE LAW ON AMENDMENTS TO THE LAW ON THE UNIFIED
 VOTERS REGISTER

3. Usklađenost propisa s odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, sa jedne strane, i Republike Srbije sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08) (u daljem tekstu: Sporazum):

- a) Odredba Sporazuma koja se odnosi na normativnu sadržinu propisa,
/
- b) Prelazni rok za usklađivanje zakonodavstva prema odredbama Sporazuma,
/
- v) Ocena ispunjenosti obaveze koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma,
/
- g) Razlozi za delimično ispunjavanje, odnosno neispunjavanje obaveza koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma,
/
- d) Veza sa Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije.
/

4. Usklađenost propisa sa propisima Evropske unije:

- a) Navođenje odredbi primarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima,
/
- b) Navođenje sekundarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima,
 Council Directive 94/80/EC of 19 December 1994
 Council Directive 96/30/EC of 13 May 1996
 Council Directive 2006/106/EC of 20 November 2006
 Council Directive 2013/19/EU of 13 May 2013
- v) Navođenje ostalih izvora prava Evropske unije i usklađenost sa njima,
/
- g) Razlozi za delimičnu usklađenost, odnosno neusklađenost,
 Ovim Predlogom zakona se ne vrši usklađivanje sa propisima EU iz tačke 4. b) iz razloga što ove odredbe mogu važiti samo kada Republika Srbija postane članica EU. Ovo usklađivanje će biti izvršeno najkasnije godinu do dve pred pristupanje Republike Srbije Evropskoj uniji.
- d) Rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti propisa sa propisima Evropske unije.
/

5. Ukoliko ne postoje odgovarajuće nadležnosti Evropske unije u materiji koju reguliše propis, i/ili ne postoje odgovarajući sekundarni izvori prava Evropske unije sa kojima je potrebno obezbediti usklađenost, potrebno je obrazložiti tu činjenicu. U ovom slučaju, nije potrebno popunjavati Tabelu usklađenosti propisa. Tabelu usklađenosti nije potrebno popunjavati i ukoliko se domaćim propisom ne vrši prenos odredbi sekundarnog izvora prava Evropske unije već se isključivo vrši primena ili sprovođenje nekog zahteva koji proizilazi iz odredbe sekundarnog izvora prava (npr. Predlogom odluke o izradi strateške procene uticaja biće sprovedena obaveza iz člana 4. Direktive 2001/42/EZ, ali se ne vrši i prenos te odredbe direktive).

6. Da li su prethodno navedeni izvori prava Evropske unije prevedeni na srpski jezik?

Ne.

7. Da li je propis preveden na neki službeni jezik Evropske unije?

Ne.

8. Saradnja sa Evropskom unijom i učešće konsultanata u izradi propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti.

Ne.

Beograd, 2. novembra 2025. godine

Potpis ovlašćenog predlagača propisa

dr Uglješa Mrdić